

Organizacje non-profit jako podmioty ekonomii społecznej w 2019 r.

Notatka na podstawie danych z badania zrealizowanego w ramach projektu *Zintegrowany System Monitorowania Sektora Ekonomii Społecznej* współfinansowanego ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Departament Badań Społecznych GUS, Urząd Statystyczny w Krakowie

Social Surveys Department Statistics Poland, Statistical Office in Cracow

Zespół autorski

Editorial team

Katarzyna Jarębska, Edyta Makowska-Belta, Remigiusz Pluta, Karolina Goś-Wójcicka, Tomasz Sekuła

Wykaz skrótów

- CIS - centrum integracji społecznej
- GUS - Główny Urząd Statystyczny
- KIS - klub integracji społecznej
- OPP - podmioty posiadające status organizacji pożytku publicznego
- OWES - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
- WTZ - warsztat terapii zajęciowej
- ZAZ - zakład aktywności zawodowej
- ZUS - Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Notatka została przygotowana na podstawie badania pilotażowego zrealizowanego w ramach projektu partnerskiego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz Głównego Urzędu Statystycznego pt. *Zintegrowany System Monitorowania Sektora Ekonomii Społecznej* współfinansowanego ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

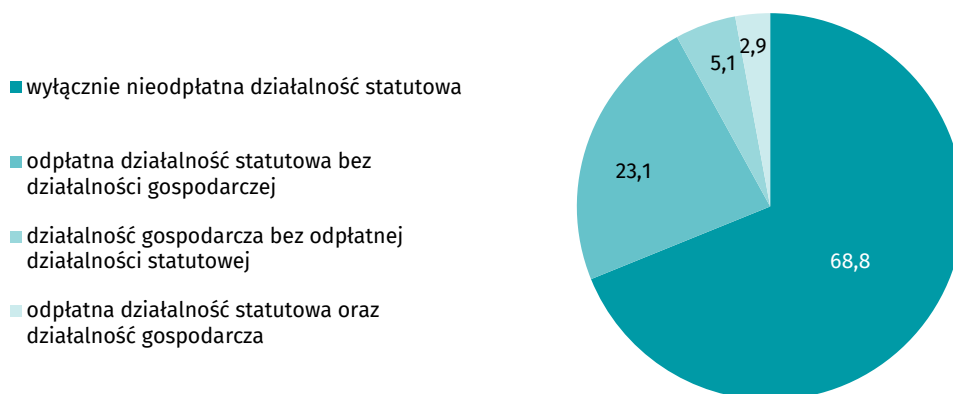
Analizowaną w notatce zbiorowość organizacji non-profit zawężono do jednostek, które mieszczą się w zakresie definicji podmiotów ekonomii społecznej. Uwzględniono zatem dane dla następujących grup organizacji:

- stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne,
- fundacje,
- społeczne podmioty wyznaniowe,
- samorząd gospodarczy, kółka rolnicze.

W 2019 r. aktywną działalność prowadziło 88,6 tys. organizacji non-profit, które zaliczono do zbiorowości podmiotów ekonomii społecznej¹, o 3,3 tys. mniej niż w 2017 r. Wśród nich największą grupę stanowiły stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne (78,9%), a następnie fundacje (17,3%).

Większość z analizowanych w tym opracowaniu podmiotów ekonomii społecznej prowadziła wyłącznie nieodpłatną działalność statutową (68,8%). Pozostałe częściej prowadziły dodatkowo odpłatną działalność statutową (23,1%) niż działalność gospodarczą (5,1%). Jedynie 2,9% świadczyło usługi zarówno w ramach odpłatnej działalności statutowej, jak i prowadziło działalność gospodarczą. Struktura organizacji non-profit nie uległa znaczącej zmianie względem 2017 r., o 1,8 p. proc. zwiększył się udział organizacji prowadzących działalność odpłatną bez działalności gospodarczej, co skutkowało nieznacznym obniżeniem się udziału pozostałych trzech grup organizacji.

Wykres 1. Struktura organizacji non-profit według rodzaju prowadzonej działalności w 2019 r.

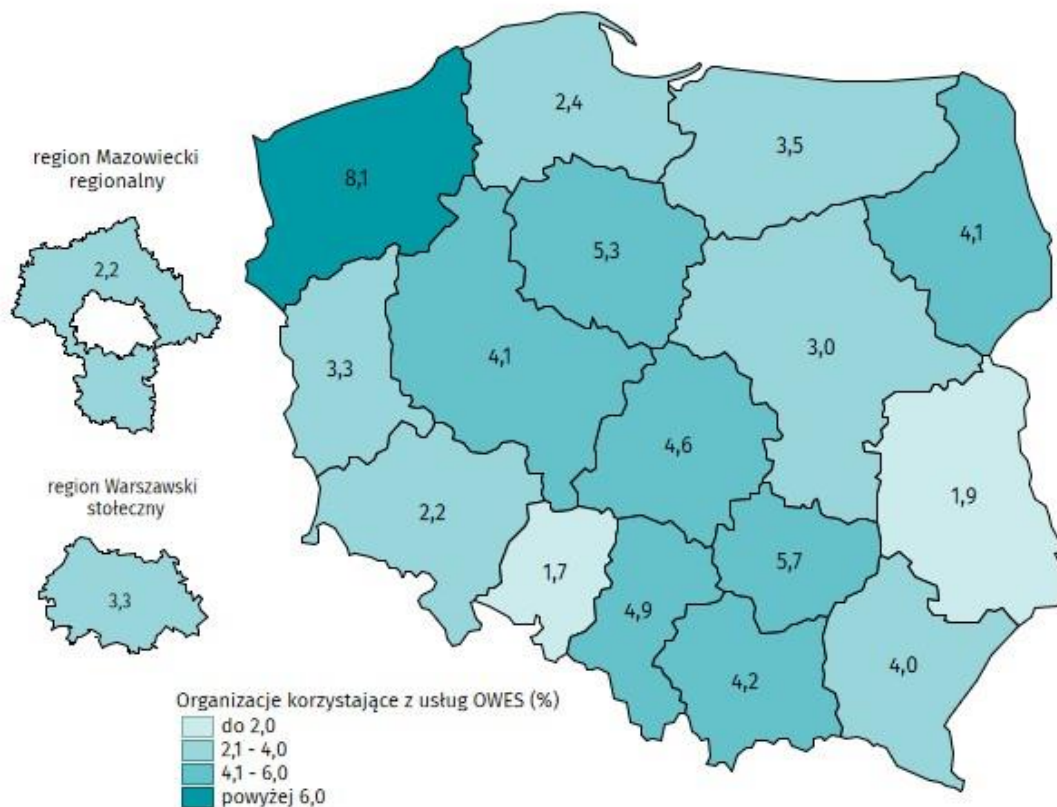
Korzystanie z usług Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej

W 2019 r. z usług świadczonych przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej skorzystało w skali kraju 3,4 tys. podmiotów, co stanowiło 3,8% ogółu organizacji non-profit, o 0,9 p. proc. więcej niż w 2017 r. Najczęściej ze wsparcia OWES korzystały jednostki z województw: zachodniopomorskiego (8,1% organizacji działających w tym regionie), świętokrzyskiego (5,7%), kujawsko-pomorskiego (5,3%), śląskiego (4,9%) oraz łódzkiego (4,6%). Z kolei najniższy odsetek podmiotów współpracujących z OWES charakteryzował województwo opolskie – 1,7%.

¹ Więcej o działalności organizacji non-profit w 2019 r. w informacji sygnałnej GUS *Współpraca organizacji non-profit z innymi podmiotami w 2019 r.*: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/gospodarka-spoleczna-wolontariat/gospodarka-spoleczna-trzeci-sektor/wspolpraca-organizacji-non-profit-z-innymi-podmiotami-w-2019-r-wyniki-wstepne,9,4.html>

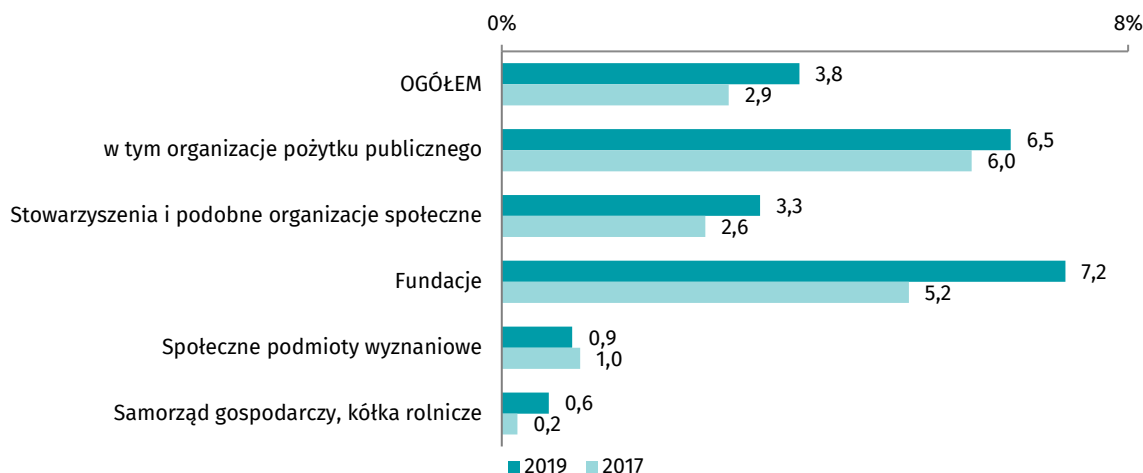
W porównaniu do 2017 r., największe zmiany odnotowano w województwie kujawsko-pomorskim, w którym odsetek organizacji korzystających z usług OWES wzrósł o 3,5 p. proc. (z 1,8% w 2017 r. do 5,3% w 2019 r.) oraz w województwie śląskim, gdzie zaobserwowano spadek o 2,9 p. proc. (z 7,8% w 2017 r. do 4,9% w 2019 r.).

Mapa 1. Odsetek organizacji non-profit korzystających z usług OWES według województw i regionów w 2019 r.

W odniesieniu do zróżnicowania według typu organizacji, zdecydowana większość jednostek korzystających z usług OWES to stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne oraz fundacje, stanowiące łącznie ponad 99,2% wszystkich kooperujących z Ośrodkami w omawianej grupie podmiotów. Mimo, iż współpracujące z OWES stowarzyszenia stanowiły ponad 2/3 wszystkich jednostek tej grupy (67,0%), ich odsetek w ogólnej liczbie stowarzyszeń (3,3%) był ponad dwukrotnie niższy, niż korzystających z usług OWES wśród fundacji (7,2%). Niemal dwukrotnie wyższy od średniej ogółem odsetek wystąpił wśród organizacji pożytku publicznego (6,5%).

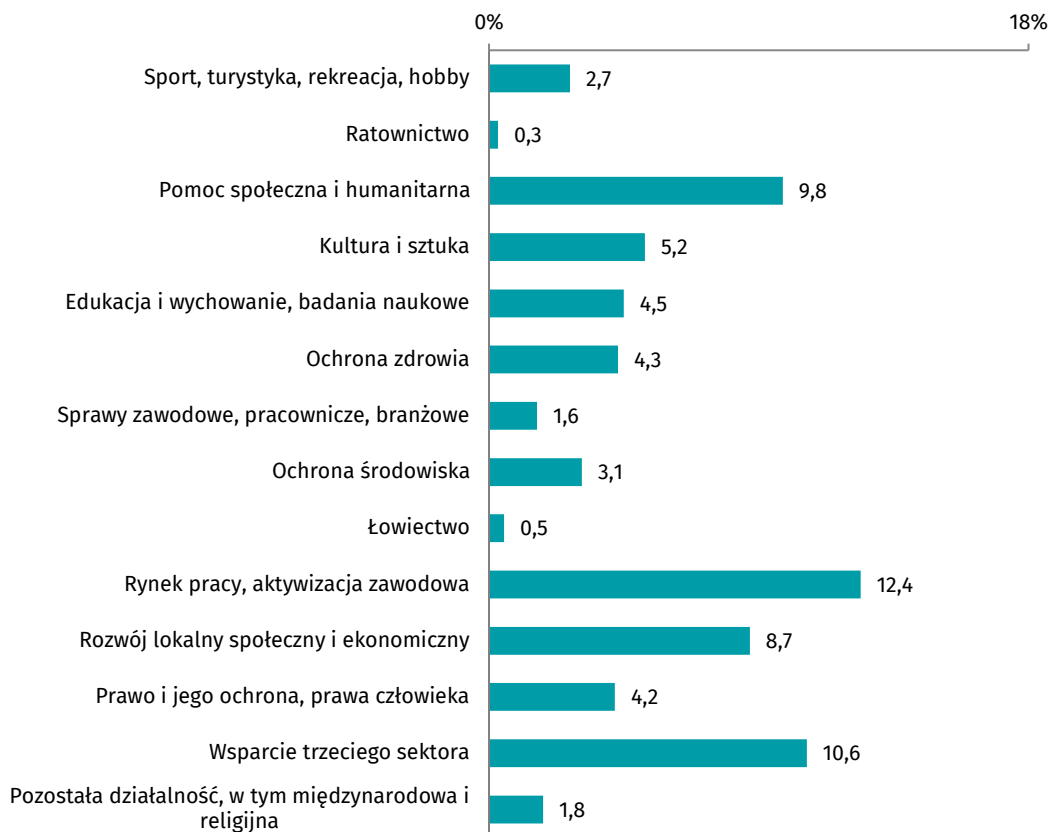
Wykres 2. Odsetek organizacji non-profit korzystających z usług OWES

Uwzględniając dziedzinę działalności podmiotu, najczęściej po usługi oferowane przez OWES sięgały organizacje zajmujące się rynkiem pracy i aktywizacją zawodową (12,4% spośród wszystkich

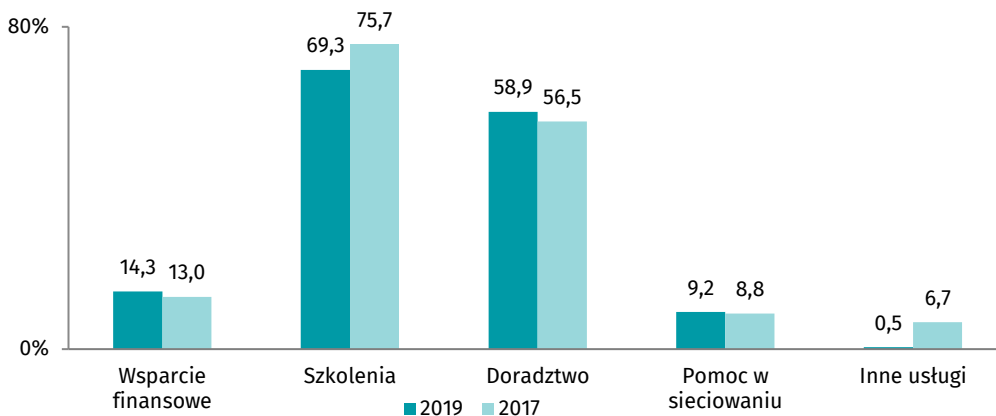
działających w tym obszarze jednostek), wsparciem trzeciego sektora (10,6%) oraz pomocą społeczną i humanitarną (9,8%). Wśród podmiotów, które najrzadziej korzystały ze wsparcia OWES, należy wymienić, obok organizacji ratowniczych (0,3%) i łowieckich (0,5%), podmioty zajmujące się sprawami zawodowymi, pracowniczymi, branżowymi (1,6%).

Wykres 3. Odsetek organizacji non-profit korzystających ze wsparcia OWES według głównej dziedziny działalności w 2019 r.

Jeśli chodzi o rodzaj usług OWES, organizacje najczęściej korzystały ze szkoleń (łącznie 69,3% podmiotów, w tym 21,4% uczestniczyło w szkoleniach dotyczących działalności gospodarczej lub odpłatnej statutowej). Relatywnie często badane podmioty wskazywały też usługi z zakresu doradztwa (58,9% jednostek, w tym 22,7% sięgających po indywidualne doradztwo biznesowe). Ze wsparcia finansowego, czyli dotacji na stworzenie miejsca pracy lub wsparcia pomostowego, skorzystało 14,3% organizacji. Najrzadziej wymieniana była pomoc w sieciowaniu z innymi podmiotami ekonomii społecznej (9,2%).

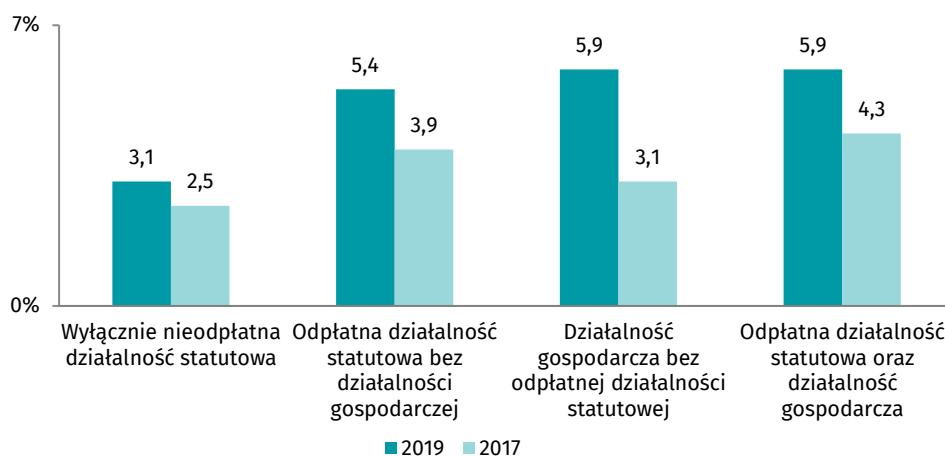
Wykres 4. Odsetek organizacji non-profit korzystających z usług OWES według rodzaju usługi

Porównując 2019 r. do 2017 r., wśród podmiotów korzystających z usług OWES zaobserwowano wzrosty w zakresie usług doradczych (o 2,4 p. proc.) oraz wsparcia finansowego (o 1,3 p. proc.) i sieciowania (o 0,4 p. proc.). Natomiast w sferze szkoleń oraz innych usług (niesklasyfikowanych) odnotowano spadki (odpowiednio o 6,3 i 6,2 p. proc.).

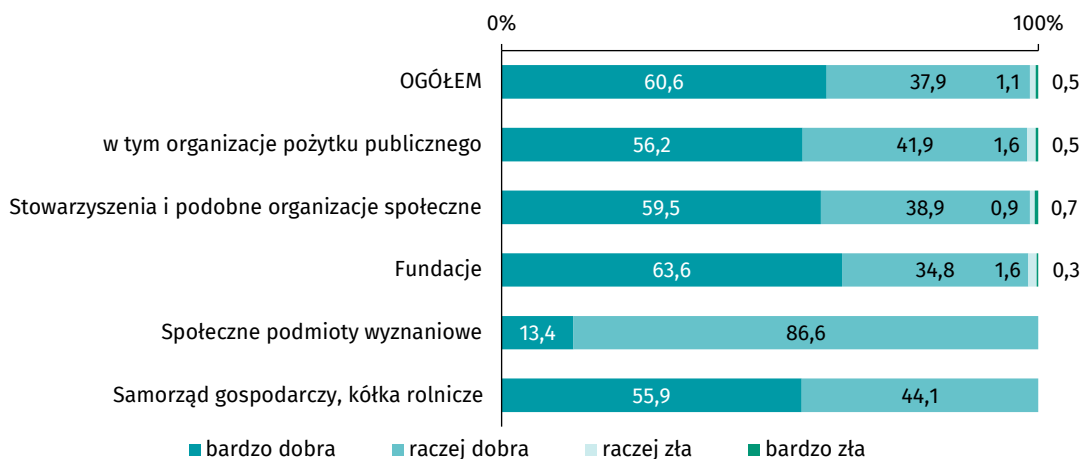
Pod względem rodzaju działalności organizacji, stopień korzystania z usług OWES był najniższy w grupie podmiotów o największym zakresie działalności – tj. świadczących tylko usługi nieodpłatnie (3,1%), natomiast najwyższy w grupie podmiotów oferujących równocześnie usługi odpłatne statutowe i prowadzących działalność gospodarczą oraz prowadzących działalność gospodarczą bez odpłatnej działalności statutowej (po 5,9%). Mniejszy poziom współpracy z OWES (5,4%) cechował organizacje świadczące usługi w ramach odpłatnej działalności statutowej bez działalności gospodarczej.

Wykres 5. Odsetek organizacji non-profit korzystających z usług OWES według rodzaju działalności

Zdecydowana większość podmiotów korzystających ze wsparcia OWES pozytywnie oceniła jakość tego typu usług, 60,6% - jako bardzo dobrą, 37,9% - jako raczej dobrą, co stanowiło łącznie 98,5% organizacji, o 1,5 p. proc. więcej niż w 2017 r. Przeciwnego zdania było 1,6% podmiotów (2,9% w 2017 r.), w tym 1,1% oceniało usługi jako raczej złe, a 0,5% jako bardzo złe. Podobna struktura ocen występowała także w poszczególnych typach organizacji. Nieco większą część organizacji wyraziła negatywne oceny wśród organizacji pożytku publicznego (2,1%) oraz fundacji (1,9%), z kolei wśród społecznych podmiotów wyznaniowych, samorządów gospodarczych i kółek rolniczych, wszystkie jednostki były usatysfakcjonowane z otrzymanego wsparcia.

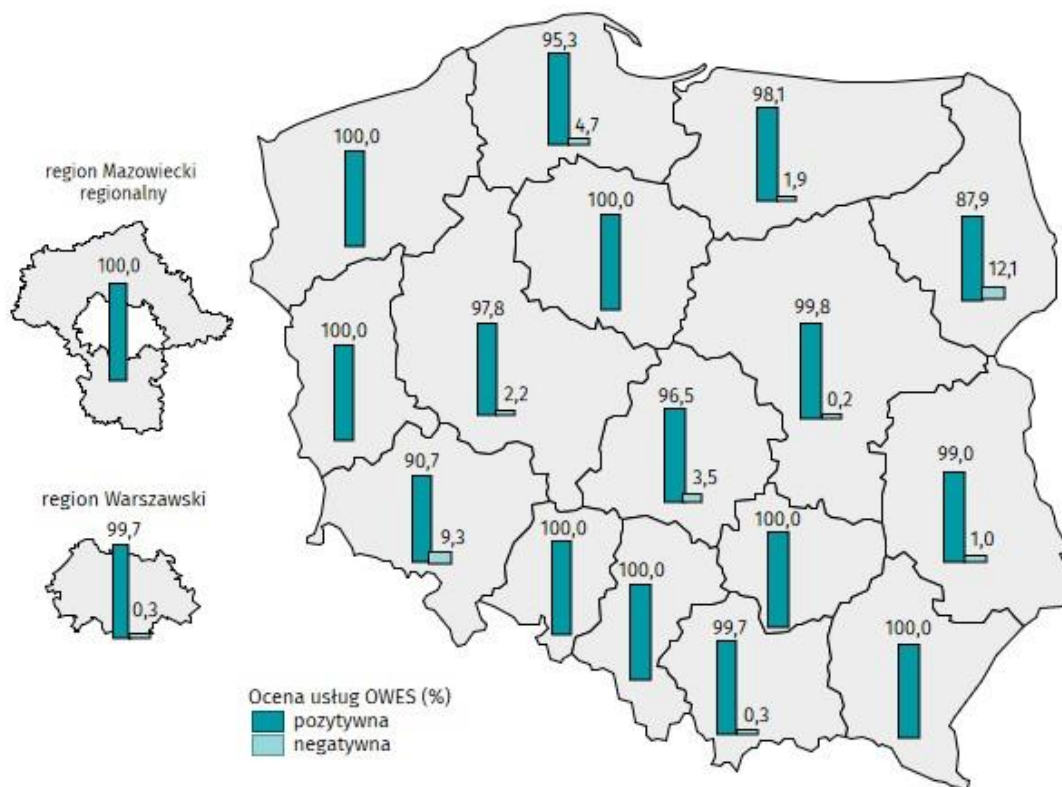
Wykres 6. Struktura organizacji non-profit korzystających z usług OWES w 2019 r. według oceny usług OWES

Organizacje w zdecydowanej większości województw oceniały usługi OWES niemal jednoznacznie pozytywnie – w 16 województwach co najmniej 97,4% podmiotów wyraziło się pozytywnie na temat

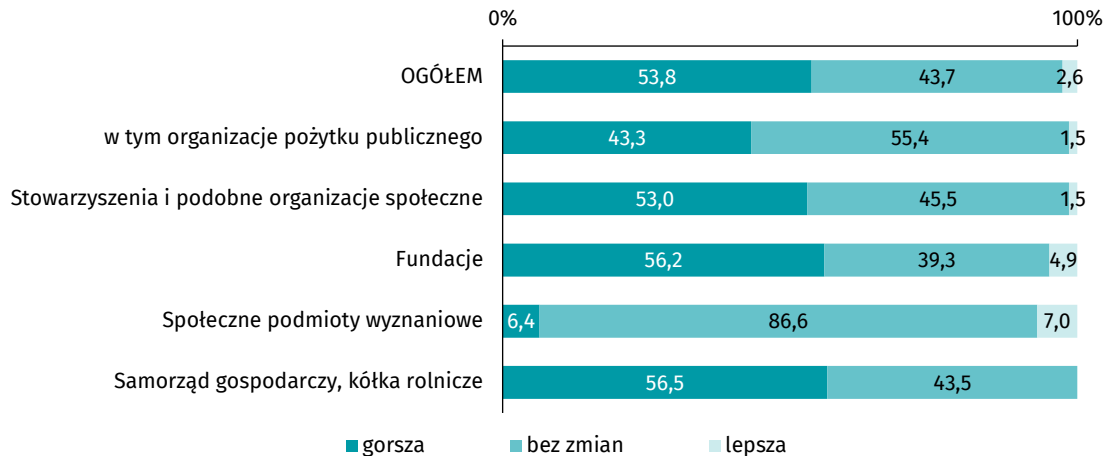
współpracy z OWES, w tym w 7 (śląskim, lubuskim, zachodniopomorskim, opolskim, kujawsko-pomorskim, świętokrzyskim i podkarpackim) ocen negatywnych w ogóle nie przydzielono. Najniższe odsetki pozytywnych ocen odnotowano w województwie podlaskim (87,9%) oraz dolnośląskim (90,7%).

Mapa 2. Struktura organizacji non-profit korzystających z usług OWES w 2019 r. według oceny usług OWES w województwach i regionach

Oceniając swoją sytuację, mniej niż połowa jednostek (43,7%) stwierdziła, że bez wsparcia otrzymanego z OWES ich sytuacja w 2019 r. nie zmieniłaby się, natomiast 53,8% podmiotów uznało, że ich położenie byłoby gorsze, gdyby nie podjęły współpracy z OWES, podczas gdy tylko 2,6% organizacji stwierdziło, że ich sytuacja byłaby lepsza, gdyby nie skorzystały z usług OWES. Struktury opinii społecznych podmiotów wyznaniowych różnią się zarówno od wyników ogólnych, jak i od podobnych do siebie w tym zakresie pozostałych organizacji – istnieje wyraźna przewaga opinii o braku wpływu usług OWES na sytuację (86,6% społecznych podmiotów wyznaniowych). W przypadku organizacji pożytku publicznego, można zaobserwować, podobnie jak w zakresie ocen jakości usług OWES, większą ostrożność w formułowaniu opinii o pozytywnym wpływie uzyskanego wsparcia na kondycję jednostki – większość podmiotów w tej zbiorowości (55,4%) stwierdziło brak znaczenia pomocy uzyskanej z OWES na swoją sytuację. Natomiast w obszarze samorządów gospodarczych, kółek rolniczych, żadna jednostka nie stwierdziła, że ich sytuacja poprawiłaby się bez wsparcia otrzymanego z OWES.

Wykres 7. Opinia organizacji na temat ich sytuacji, gdyby nie skorzystały z usług OWES w 2019 r.

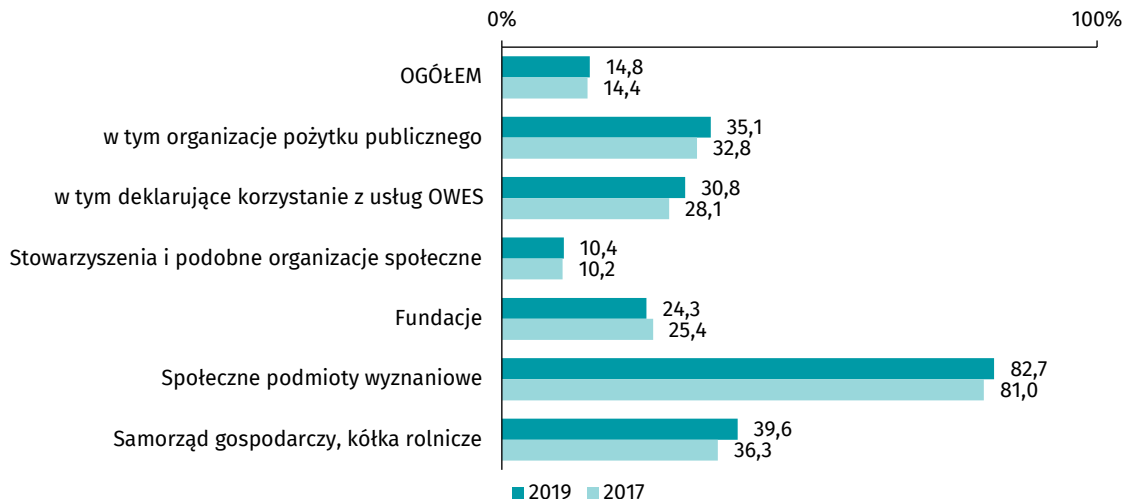

Zatrudnienie i jego reintegracyjne aspekty

Pracownicy etatowi to pracownicy zatrudnieni na podstawie stosunku pracy tj. na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru lub stosunku służbowego.

W 2019 r. 14,8% organizacji non-profit zatrudniało pracowników etatowych. Najwyższy udział takich organizacji odnotowano wśród społecznych podmiotów wyznaniowych (82,7%). Ponadto pracowników etatowych relatywnie często zatrudniały organizacje prowadzące zarówno odpłatną działalność statutową, jak i działalność gospodarczą (56,2%), a także wskazujące jako główną dziedzinę swojej działalności rynek pracy, aktywizację zawodową (46,6%) lub sprawy zawodowe, pracownicze, branżowe (35,7%).

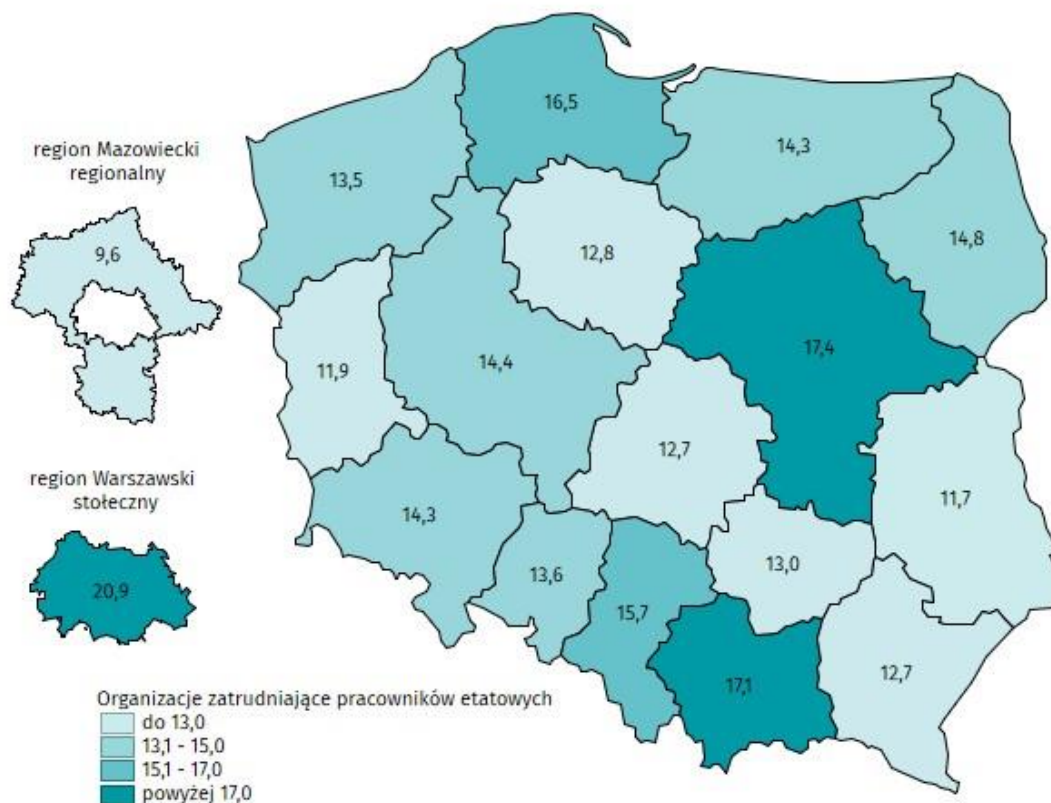
Wykres 8. Odsetek organizacji non-profit zatrudniających pracowników etatowych według rodzaju organizacji

Między 2017 r. a 2019 r. odsetek organizacji zatrudniających nieznacznie się zwiększył (14,4% wobec 14,8%), wyraźnie wyższy wzrost odnotowano wśród samorządu gospodarczego, kółek rolniczych (o 3,3 p. proc.), organizacji korzystających z usług OWES (o 2,7 p. proc.) oraz organizacji pożytku publicznego (2,3 p. proc.).

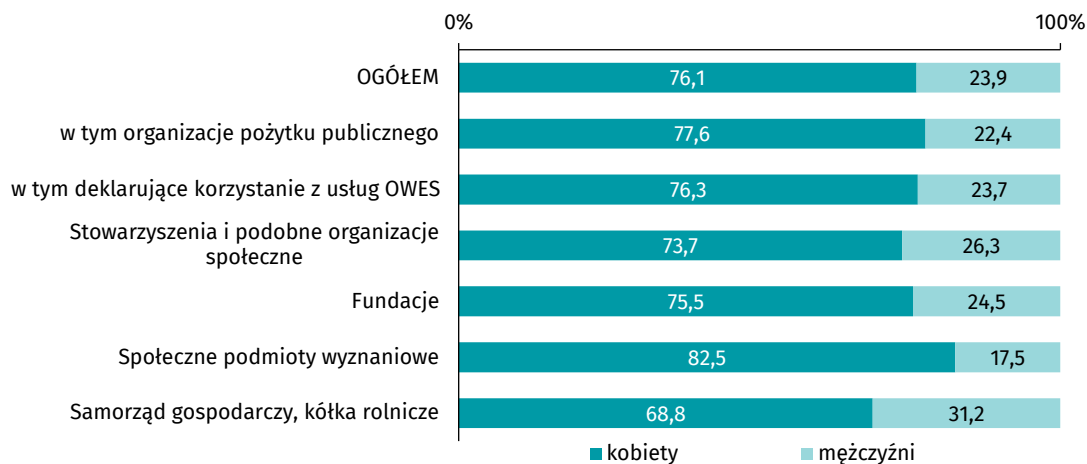
Rozpowszechnienie zatrudniania pracowników etatowych było najwyższe wśród organizacji z regionu warszawskiego stołecznego – 20,9%. Relatywnie wysoki udział organizacji zatrudniających na podstawie stosunku pracy odnotowano również w województwie małopolskim (17,1%), pomorskim (16,5%) oraz śląskim (15,7%).

Mapa 3. Odsetek organizacji non-profit zatrudniających pracowników etatowych według województw i regionów w 2019 r.

Na koniec 2019 r. organizacje non-profit zatrudniały na podstawie stosunku pracy łącznie 167,3 tys. osób, w tym dla 133,0 tys. było to główne miejsce pracy. Liczba osób zatrudnionych była o 0,2 tys. niższa niż w 2017 r. Przeciętnie na jedną organizację zatrudniającą w ramach stosunku pracy przypadało około 12,8 pracowników etatowych, podczas gdy w 2017 r. było to 11,5 osoby. Wzrost średniej liczby pracowników, przy nieznacznej obniżeniu się ogólnej liczby osób pracujących wynikał ze zmniejszenia się liczby organizacji aktywnych, w tym zatrudniających pracowników etatowych. Mediana w 2019 r. pozostała na tym samym poziomie co w 2017 r. i wyniosła 3,0 pracowników.

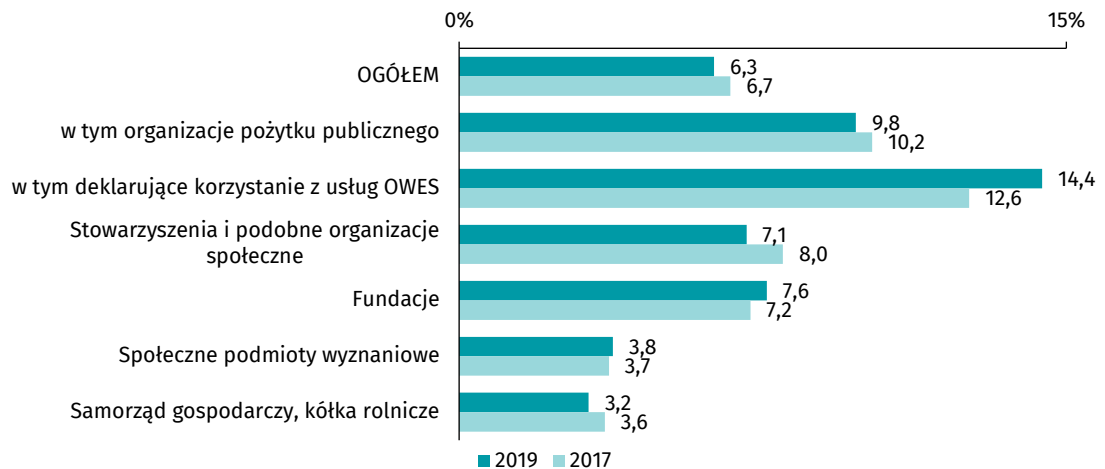
Wykres 9. Odsetek kobiet i mężczyzn wśród pracowników etatowych zatrudnionych w organizacjach non-profit według rodzaju organizacji - stan na dzień 31.12.2019 r.

Kobiety stanowiły około 3/4 ogółu etatowych pracowników w organizacjach non-profit. Szczególnie wysoki udział kobiet wśród osób zatrudnionych odnotowano w społecznych podmiotach

wyznaniowych (82,5%), a także w organizacjach działających w zakresie ochrony zdrowia (83,5%), pomocy społecznej i humanitarnej (79,7%) oraz edukacji i wychowania, badań naukowych (79,6%).

Wykres 10. Odsetek osób niepełnosprawnych wśród pracowników etatowych zatrudnionych w organizacjach non-profit według rodzaju organizacji - stan na dzień 31.12.2019 r.

Osoby niepełnosprawne zatrudniało na koniec grudnia 2019 r. 2,7% ogółu organizacji non-profit, co stanowiło 18,2% organizacji zatrudniających na podstawie stosunku pracy. Natomiast pracownicy z niepełnosprawnością stanowili 6,3% ogółu etatowych pracowników organizacji. Relatywnie wysoki udział takich pracowników odnotowano wśród organizacji deklarujących korzystanie z usług OWES (14,4%), organizacji pożytku publicznego (9,8%), jak również wśród podmiotów prowadzących dodatkowo działalność gospodarczą (9,5%). Osoby niepełnosprawne wśród etatowych pracowników szczególnie często zatrudniały organizacje działające na rzecz rynku pracy i aktywizacji zawodowej (20,8%), a następnie w pomocy społecznej i humanitarnej (11,1%).

W porównaniu z 2017 r., odsetek osób niepełnosprawnych wśród pracowników etatowych zatrudnionych w organizacjach non-profit, zmalał o 0,4 p. proc. Największy wzrost tego wskaźnika nastąpił wśród organizacji deklarujących korzystanie z usług OWES – o 1,8 p. proc., natomiast spadek odnotowano w stowarzyszeniach i podobnych organizacjach społecznych – o 0,9 p. proc.

Analizując dane według dziedziny działalności w odniesieniu od 2017 r., w ramach działań na rzecz rynku pracy i aktywizacji zawodowej, odsetek organizacji zmalał o 3,6 p. proc., natomiast w przypadku pomocy społecznej i humanitarnej poziom jednostek pozostał praktycznie na tym samym poziomie (spadek o 0,1 p. proc.).

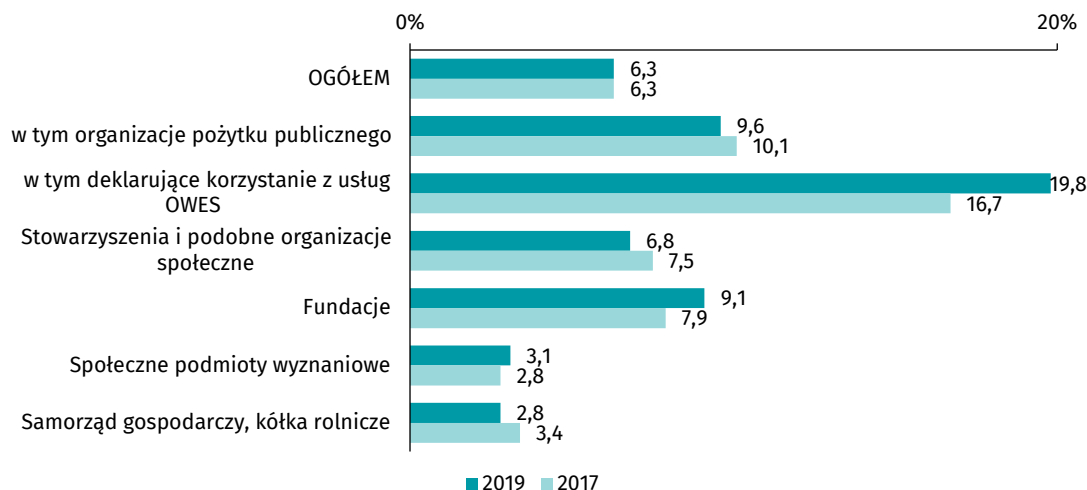
Wśród osób niepełnosprawnych ponad 3/5 stanowiły kobiety. Największy odsetek kobiet z orzeczoną niepełnosprawnością wystąpił w społecznych podmiotach wyznaniowych, natomiast w przypadku mężczyzn, największy odsetek odnotowano w organizacjach deklarujących korzystanie z usług OWES.

Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym to osoby, które w momencie podjęcia zatrudnienia w podmiocie należały do jednej z następujących grup: bezrobotni; osoby do 30. roku życia lub po ukończeniu 50. roku życia, jeśli posiadały status osoby poszukującej pracy; osoby poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu lub niewykonujące innej pracy zarobkowej; osoby niepełnosprawne; bezdomni; uzależnieni od alkoholu lub innych środków odurzających; osoby z zaburzeniami psychicznymi; osoby zwolnione z zakładów karnych; uchodźcy; osoby podlegające ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym wymiarze, jeżeli ich dochód wynosi nie więcej niż dochód z 6 hektarów przeliczeniowych; osoby spełniające kryteria dochodowe umożliwiające przyznanie świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej; osoby usamodzielniane.

Posiadanie na koniec 2019 r. pracowników, którzy w momencie podjęcia zatrudnienia w organizacji non-profit przynależeli do jednej z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, zadeklarowało

19,1% podmiotów zatrudniających pracowników na umowę o pracę. Osoby te stanowiły 6,3% pracowników etatowych.

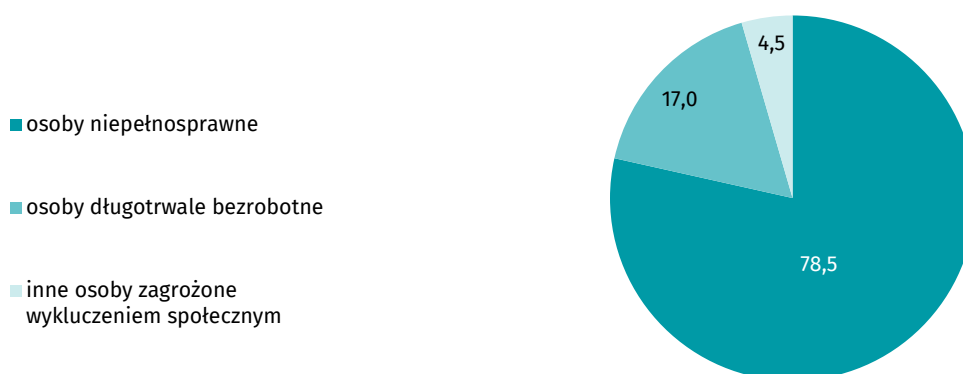
Wykres 11. Odsetek osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym wśród pracowników etatowych według rodzaju organizacji - stan na dzień 31.12.2019 r.

Pracowników z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym relatywnie często zatrudniały organizacje non-profit korzystające z usług OWES (49,3% organizacji i 19,8% pracowników, względem wszystkich osób zatrudnionych na umowę o pracę), a następnie podmioty działające w obszarze rynku pracy, aktywizacji zawodowej (odpowiednio 35,3% i 23,6%) oraz pomocy społecznej i humanitarnej (33,9% i 10,7%). Wysokie udziały odnotowano także wśród OPP (odpowiednio 31,1% i 9,6%).

Odnosząc się do 2017 r. odsetek osób zagrożonych wykluczeniem społecznym względem pracowników etatowych, w 2019 r. pozostał na tym samym poziomie. Natomiast największe różnice zaobserwowano wśród osób zatrudnionych w organizacjach deklarujących korzystanie z usług OWES – wzrost o 3,1 p. proc., w fundacjach – wzrost o 1,2 p. proc oraz stowarzyszeniach i podobnych organizacjach społecznych – spadek – 0,7 p. proc.

Wykres 12. Struktura zatrudnionych osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym w organizacjach non-profit - stan na dzień 31.12.2019 r.

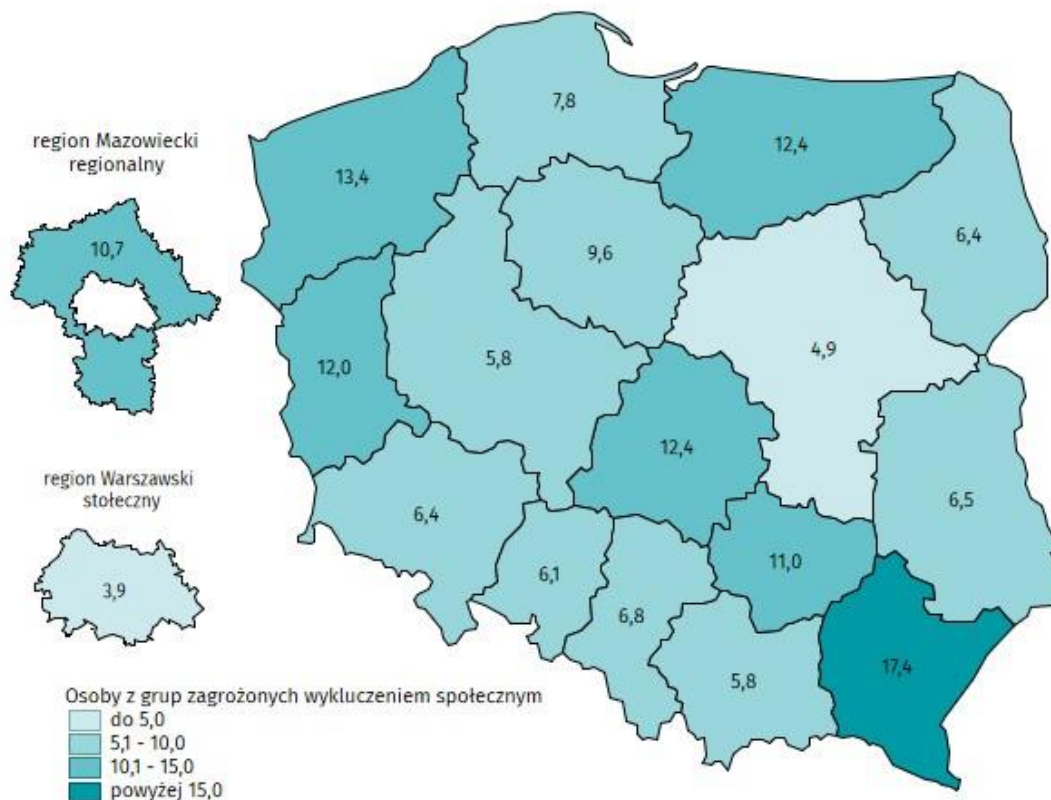

W strukturze zatrudnionych osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym dominowały osoby niepełnosprawne (78,5%).

Relatywnie wysokie udziały osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym wśród zatrudnionych pracowników na umowę o pracę, odnotowano w województwach: podkarpackim, zachodniopomorskim, warmińsko-mazurskim i lubuskim. Z kolei małą część stanowili tacy

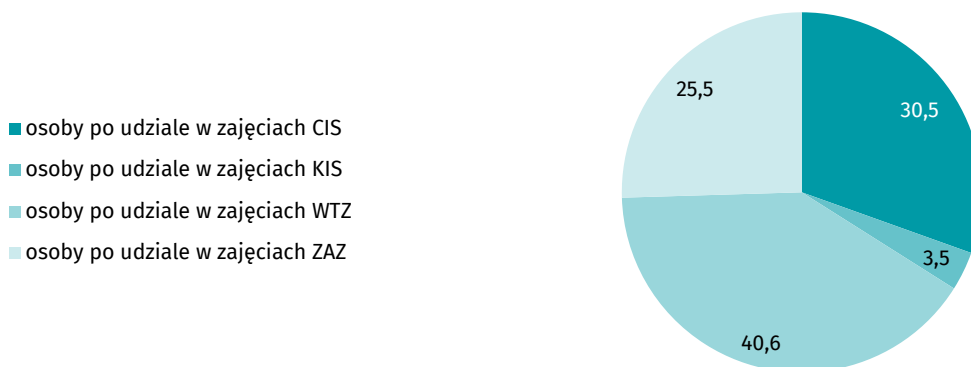
pracownicy wśród personelu organizacji non-profit w województwie mazowieckim, a szczególnie w regionie warszawskim stołecznym.

Mapa 4. Odsetek osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym wśród pracowników etatowych według województw i regionów - stan na dzień 31.12.2019 r.

Wśród pracowników, zatrudnionych przez organizacje non-profit, na koniec grudnia 2019 r. znajdowały się także osoby zatrudnione po zakończeniu udziału w zajęciach jednostek reintegracji społeczno-zawodowej, takich jak centra lub kluby integracji społecznej, warsztaty terapii zajęciowej oraz zakłady aktywności zawodowej. Jednakże poziom zatrudnienia takich osób był relatywnie niski - jedynie 1,0% organizacji zatrudniających na umowę o pracę wykazało zatrudnienie pracowników będących po zakończeniu udziału w zajęciach w CIS, KIS, WTZ lub ZAZ. Natomiast udział takich pracowników wśród osób zatrudnionych na etat wyniósł 0,4%.

Wykres 13. Struktura zatrudnionych osób po zakończeniu udziału w zajęciach w jednostkach reintegracji społeczno-zawodowej w organizacjach non-profit według rodzaju placówki - stan na dzień 31.12.2019 r.

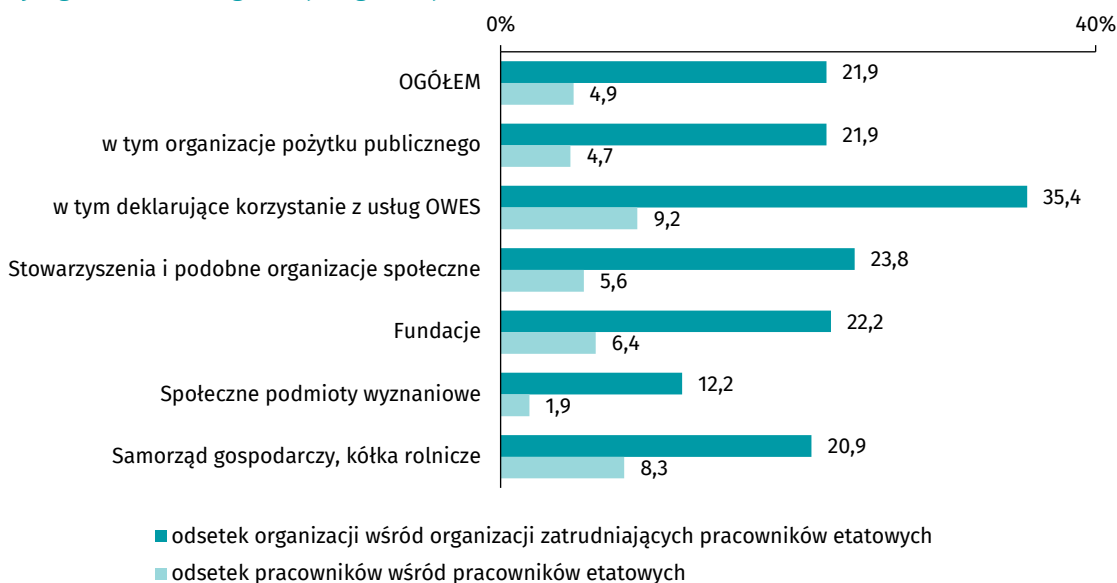
Podobnie, jak w przypadku zatrudniania osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, miejscem pracy dla osób po ukończeniu zajęć w CIS, KIS, WTZ lub ZAZ relatywnie często były organizacje działające na rzecz rynku pracy, aktywizacji zawodowej (6,5% organizacji i 2,2% pracowników etatowych) lub korzystające z usług OWES (odpowiednio 4,9% i 1,5%). Ponadprzeciętny udział wystąpił także wśród OPP (odpowiednio 2,2% i 0,8%) oraz organizacji zajmujących się pomocą społeczną i humanitarną (2,5% i 0,9%).

W strukturze osób zatrudnionych po zakończeniu udziału w zajęciach jednostek reintegracji społeczno-zawodowej przeważały osoby, które opuściły warsztaty terapii zajęciowej (40,6%), 30,5% stanowili pracownicy, którzy ukończyli zajęcia w centrum integracji społecznej, 25,5% - osoby po udziale w zajęciach w zakładach aktywności zawodowej, a jedynie 3,5% - osoby po udziale w klubie integracji społecznej.

Ponad co piąta organizacja zatrudniająca pracowników etatowych (21,9%) dała angaż co najmniej jednej osobie, która otrzymała za grudzień 2019 r. wynagrodzenie brutto nieprzekraczające wynagrodzenia minimalnego, tj. 2250 zł. Od 2017 r. odsetek organizacji, które zatrudniały pracowników z wynagrodzeniem nieprzekraczającym minimalnego, wzrósł o 3,1 p. proc. Łącznie, na dzień 31.12.2019 r., zatrudnionych było 8,2 tys. takich pracowników, co stanowiło 4,9% ogółu osób zatrudnionych w organizacjach non-profit na umowy o pracę. Pracownicy, którzy w momencie zatrudnienia w organizacji należeli do grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym stanowili 23,2% pracowników otrzymujących co najwyżej minimalne wynagrodzenie (w 2017 r. 24,0%).

Relatywnie wysokie udziały zarówno organizacji zatrudniających pracowników, którzy otrzymali wynagrodzenie nieprzekraczające wynagrodzenia minimalnego, jak i pracowników otrzymujących takie wynagrodzenie odnotowano wśród organizacji deklarujących korzystanie z usług OWES (odpowiednio 35,4% i 9,2%), a także prowadzących odpłatną działalność statutową bez działalności gospodarczej (23,1% i 4,8%) oraz działalność statutową z działalnością gospodarczą (22,1% i 3,9%). Często takich pracowników zatrudniały również organizacje zajmujące się łowiectwem (55,5%), ratownictwem (41,9%), czy działające w dziedzinie prawa i jego ochrony, prawa człowieka (30,7%).

Wykres 14. Odsetek organizacji non-profit zatrudniających pracowników, którzy otrzymali w grudniu wynagrodzenie brutto nieprzekraczające wynagrodzenia minimalnego oraz odsetek pracowników otrzymujących takie wynagrodzenie według rodzaju organizacji - stan na dzień 31.12.2019 r.

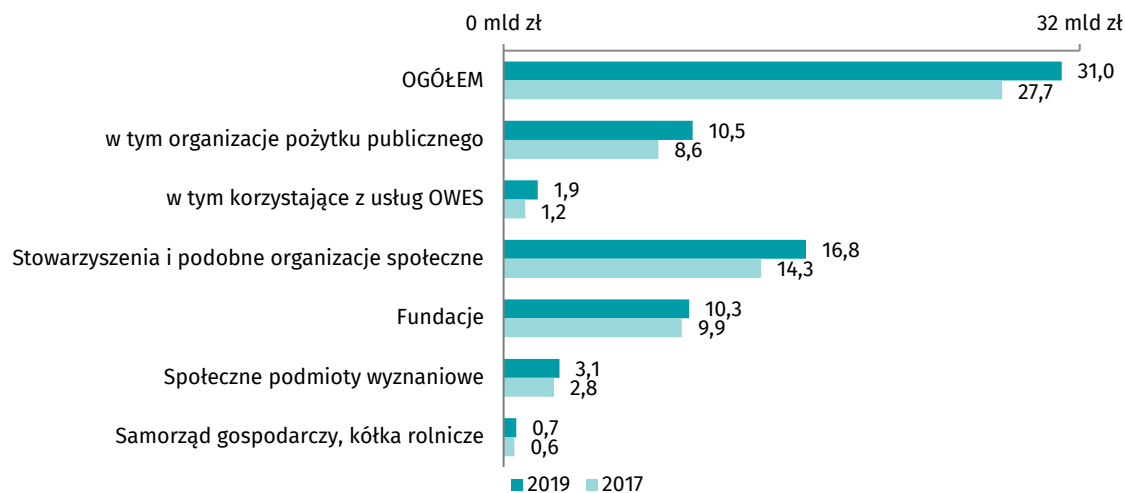
a W 2019 r. minimalne miesięczne wynagrodzenie brutto wynosiło 2250 zł. Wynagrodzenia osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy należało przeliczyć na wynagrodzenie przysługujące w pełnym wymiarze czasu pracy i odnieść do kwoty 2250 zł brutto.

Pracowników z wynagrodzeniem nieprzekraczającym wynagrodzenia minimalnego najrzadziej zatrudniały społeczne podmioty wyznaniowe (12,2%), a także zajmujące się rozwojem lokalnym lub prawem i jego ochroną (12,2%), ochroną zdrowia (15,0%), edukacją i wychowaniem (15,9%). Natomiast analizują jednostki pod względem rodzaju prowadzonej działalności, to tacy pracownicy byli najrzadziej zatrudniani przez organizacje prowadzące wyłącznie nieodpłatną działalność statutową (20,6%).

Przychody i ich źródła

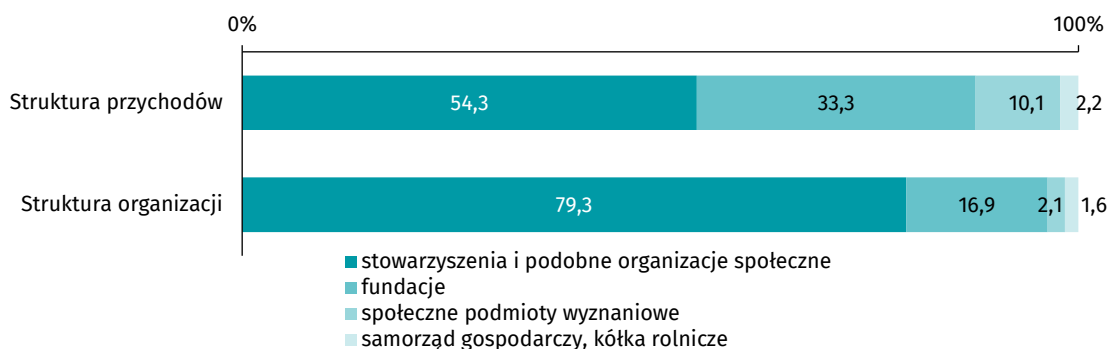
W 2019 r. 92,6% organizacji non-profit wykazało uzyskiwanie przychodów, a łączna wartość zgromadzonych przez nie środków finansowych wyniosła 31,0 mld zł. W stosunku do 2017 r. przychody organizacji non-profit wzrosły o 3,3 mld zł (10,7%). Największy wzrost wykazały stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne. Ich przychody w 2017 r. wyniosły 14,3 mld zł, a w 2019 r. 16,8 mld zł. W żadnej grupie badanych organizacji non-profit nie odnotowano spadku wartości przychodów w porównaniu z 2017 r.

Wykres 15. Przychody organizacji non-profit według rodzaju organizacji

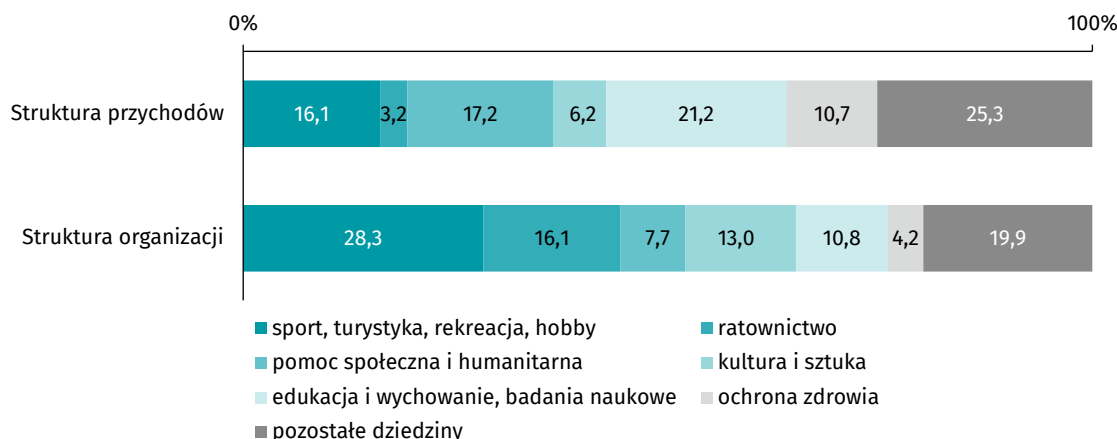
Stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne, stanowiące najliczniejszą grupę organizacji posiadających przychody, zebrali ponad połowę środków finansowych uzyskanych w 2019 r. Odsetek przychodów uzyskanych przez tę grupę podmiotów był jednak zdecydowanie niższy od ich udziału procentowego w badanej zbiorowości (54,3% w stosunku do 79,3%). Drugą, pod względem liczebności grupę organizacji posiadających przychody, stanowiły fundacje (16,9%). Ich wkład do sumy zgromadzonych środków finansowych był blisko 2-krotnie wyższy niż udział w liczbie podmiotów posiadających przychody i wyniósł 33,3%. Istotny udział w sumie wszystkich przychodów odnotowały także społeczne podmioty wyznaniowe (10,1%), mimo że stanowiły tylko 2,1% ogółu organizacji posiadających środki finansowe.

Wykres 16. Struktura przychodów i organizacji non-profit według rodzaju organizacji w 2019 r.

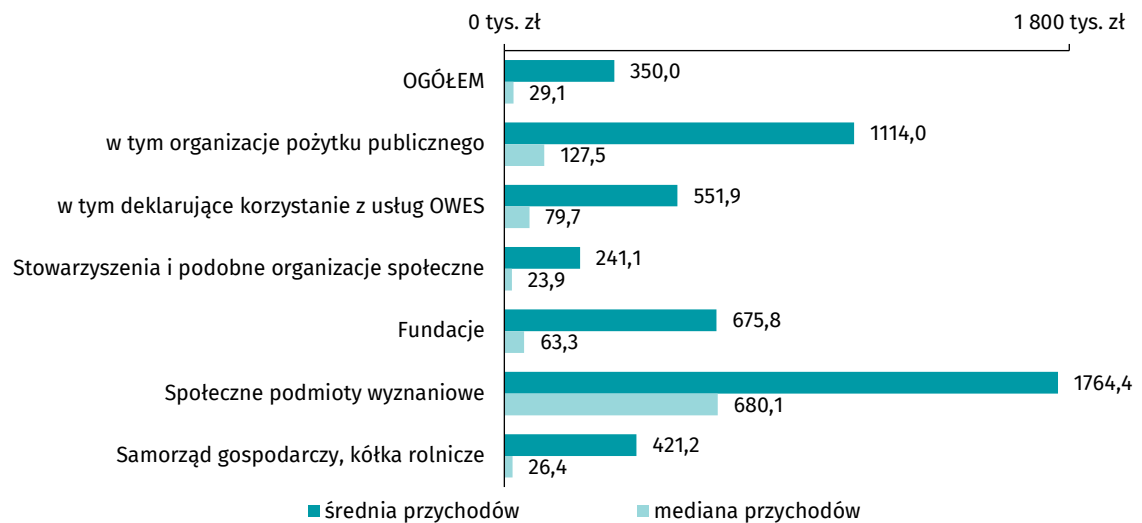
Z punktu widzenia głównego obszaru działalności organizacji non-profit największy udział w uzyskanych przychodach miały podmioty działające w zakresie edukacji i wychowania oraz badań naukowych. Suma zebranych przez nie środków finansowych stanowiła 21,2% ogółu przychodów, choć ich udział w ogólnej liczbie organizacji posiadających przychody był blisko 2-krotnie niższy (10,8%). W 2019 r. najliczniejszą grupę podmiotów z środkami finansowymi stanowiły organizacje działające głównie w dziedzinie sportu, turystyki, rekreacji, hobby (28,3%). Ich przychody wyniosły 5,0 mld zł, co stanowiło 16,1% wszystkich zgromadzonych środków finansowych. Druga co do wielkości grupa organizacji non-profit posiadających przychody – podmioty działające głównie w obszarze ratownictwa (16,1%) – wypracowała przychód stanowiący tylko 3,2% wszystkich wpływów w 2019 r.

Wykres 17. Struktura przychodów i organizacji non-profit według głównej dziedziny działalności statutowej w 2019 r.

Organizacje non-profit charakteryzowały się znacznym zróżnicowaniem finansowym, czego dowodem jest duże rozwarstwienie pomiędzy wysokością średnich i median uzyskanych przychodów. Przeciętna wartość budżetu organizacji non-profit w 2019 r. wyniosła 350,0 tys. zł. Jednocześnie połowa badanych organizacji non-profit osiągnęła przychód nieprzekraczający 29,1 tys. zł. W 2017 r. zarówno wartość średniej jak i mediany była niższa i wyniosła odpowiednio 301,4 tys. zł i 19,9 tys. zł. Pod względem średniej wartości przychodów największe wpływy osiągnęły społeczne podmioty wyznaniowe – 1764,4 tys. zł, a najniższą średnią wartość przychodów odnotowano wśród stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych (241,1 tys. zł). Mediana przychodów również była najwyższa w społecznych podmiotach wyznaniowych (680,1 tys. zł). Przeciętne przychody organizacji korzystających z usług OWES wyniosły 551,9 tys. zł. W połowie organizacji deklarujących korzystanie z usług OWES wysokość przychodów nie przekroczyła 79,7 tys. zł. Największy wzrost średniej wartości przychodów wystąpił wśród organizacji pożytku publicznego (o 180,8 tys. zł w porównaniu z 2017 r.). Tylko w jednej grupie organizacji non-profit – w fundacjach – średnia wartość przychodów uległa zmniejszeniu (z 696,2 tys. zł w 2017 r. do 675,8 tys. zł w 2019 r.) Największa różnica pomiędzy medianą a średnimi przychodami została zaobserwowana wśród organizacji samorządu gospodarczego i kółek rolniczych (średnia była 16-krotnie wyższa od mediany). Warto zaznaczyć, że w stosunku do 2017 r. dysproporcje pomiędzy wartościami median a średnich zmniejszyły się we wszystkich badanych grupach organizacji non-profit.

Wykres 18. Średnie i mediany przychodów organizacji non-profit według rodzaju organizacji w 2019 r.

Ponad połowa z całkowitej sumy przychodów organizacji non-profit pochodziła ze źródeł o charakterze nierynkowym (60,6%). W tej kategorii największy udział miały środki publiczne (47,3%), wśród których istotne znaczenie miały dotacje pozyskane od administracji rządowej i samorządowej według liczby odbiorców (16,2%) oraz dotacje udzielone w ramach otwartych konkursów ofert (15,4%). Przychody z funduszy europejskich i publicznych środków zagranicznych stanowiły 1/10 ogółu przychodów. Z kolei dofinansowanie do wynagrodzeń lub składek na ubezpieczenia społeczne osób zatrudnionych niecały 1,0% łącznej sumy przychodów.

Tablica 1. Struktura przychodów organizacji non-profit według rodzaju organizacji w 2019 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	w tym OPP	w tym korzystające z usług OWES	Forma prawna i organizacyjna			
				stowarzyszenia i podobne organizacje	fundacje	społeczne podmioty wyznaniowe	samorząd gospodarczy, kółka rolnicze
Ogółem przychody (mld zł)	31,0	10,5	1,9	16,8	10,3	3,1	0,7
% w kolumnie							
Przychody o charakterze rynkowym	33,3	20,2	18,1	33,4	31,8	32,7	56,6
działalność gospodarcza	13,5	7,4	7,7	12,0	15,5	9,5	37,9
odpłatna działalność statutowa	17,7	11,0	9,2	19,1	14,0	22,1	17,2
zamówienia publiczne	0,9	0,5	0,7	1,1	0,7	0,3	0,4
odsetki i dywidendy	1,3	1,4	0,5	1,1	1,7	0,7	1,1
Przychody o charakterze nierynkowym	60,6	76,5	79,6	57,1	67,1	66,3	23,7
publiczne, w tym:	47,3	55,7	69,2	48,5	44,0	57,4	23,4
dotacje udzielane w trybie otwartego konkursu ofert	15,4	18,0	22,4	19,5	9,7	15,2	2,7
dotacje przyznane	16,2	18,9	18,8	17,6	8,6	35,7	7,4

według liczby odbiorców							
dofinansowanie do wynagrodzeń lub składek na ubezpieczenia społeczne	0,9	1,6	2,4	1,0	0,6	1,0	0,2
UE, zagranica	10,4	7,1	19,9	7,5	17,1	3,6	11,7
niepubliczne	13,2	20,9	10,3	8,6	23,1	8,9	0,3
Składki członkowskie i inne przychody	6,2	3,3	2,3	9,5	1,1	1,0	19,7

Udział środków finansowych pochodzących ze źródeł rynkowych kształtował się na poziomie 33,3%. W wyniku prowadzonej działalności gospodarczej wypracowano przychód stanowiący 13,5% wszystkich zgromadzonych środków, a odpłatnej działalności statutowej – 17,7%. Przychody z przetargów oraz zamówień na kwotę poniżej 30 tys. euro (zamówienia publiczne) stanowiły tylko 0,9% przychodów osiągniętych w 2019 r.

Środki finansowe o charakterze nierynkowym były głównym źródłem przychodów większości badanych grup organizacji non-profit. Najwyższy odsetek stanowiły wśród organizacji deklarujących korzystanie z usług OWES (79,6%). We wszystkich przypadkach środki pochodzące ze źródeł publicznych przeważały nad przychodami pozyskanymi ze źródeł niepublicznych. Wśród tych pierwszych największe znaczenie miały dotacje przyznane przez organy administracji publicznej według liczby odbiorców oraz w trybie otwartego konkursu ofert. Stanowiły one od 18,3% do 50,9% ogółu przychodów w zależności od rodzaju organizacji (wyjątkiem był samorząd gospodarczy wraz z kółkami rolniczymi, gdzie ich udział wyniósł 10,1% wszystkich przychodów). Warto zaznaczyć, że prawie 1/5 przychodów organizacji deklarujących korzystanie z usług OWES stanowiły środki z funduszy europejskich i publiczne środki zagraniczne. Dofinansowanie do wynagrodzeń lub składek na ubezpieczenia społeczne, pochodzące z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub Powiatowego Urzędu Pracy, oscylowało głównie wokół 1,0%. Jego największy udział w sumie wszystkich przychodów odnotowano wśród organizacji deklarujących korzystanie z usług OWES (2,4%).

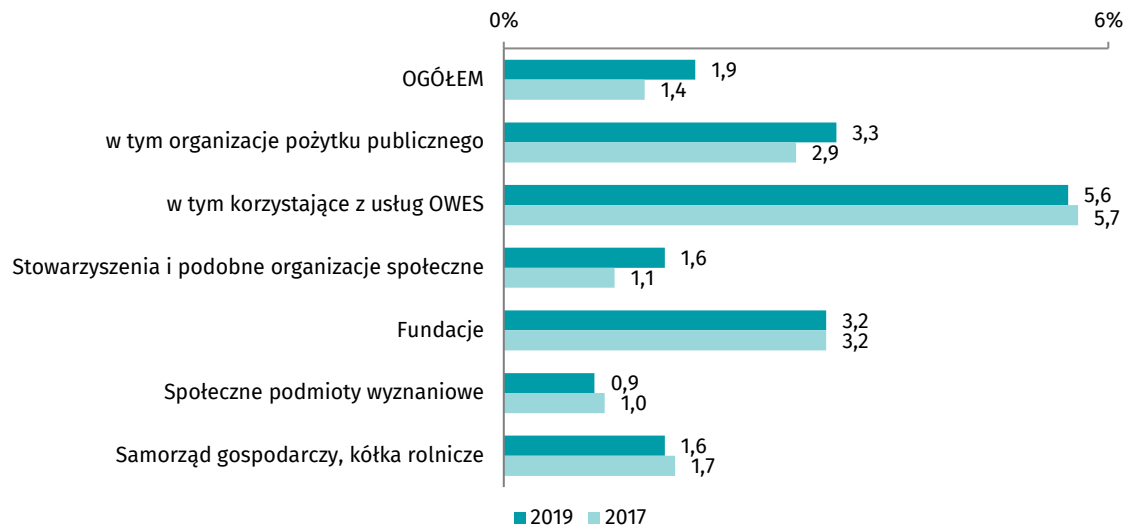
Przychody o charakterze rynkowym stanowiły dominujące źródło finansowania samorządu gospodarczego, kółek rolniczych (56,6%). Większość tych środków uzyskano w wyniku prowadzonej działalności gospodarczej (37,9%). Tylko w jednej grupie organizacji – wśród stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych – udział przychodów z zamówień publicznych przekroczył 1,0%.

Biorąc pod uwagę główną dziedzinę działalności, szczególną strukturą przychodów odznaczały się organizacje działające w obszarze wsparcia trzeciego sektora, dla których dominującym źródłem finansowania były środki o charakterze nierynkowym (80,4%), w szczególności pochodzące ze źródeł publicznych (65,0%). Z kolei przychody o charakterze rynkowym stanowiły ponad połowę budżetów organizacji zajmujących się głównie łowiectwem (66,0%), sprawami zawodowymi, pracowniczymi, branżowymi (61,8%) oraz kulturą i sztuką (52,2%). Najwyższy udział przychodów z zamówień publicznych odnotowano wśród organizacji, których głównym obszarem działalności było ratownictwo (11,5%). Przychody z funduszy europejskich i publicznych środków zagranicznych stanowiły ponad połowę budżetu organizacji zajmujących się w przeważającym zakresie wsparciem trzeciego sektora (55,6%). Dofinansowanie do wynagrodzeń lub składek na ubezpieczenia społeczne stanowiło 4,0% ogółu przychodów organizacji działających przede wszystkim w obszarze rynku pracy oraz aktywizacji zawodowej i był to najwyższy odsetek wśród organizacji z punktu widzenia najważniejszej dziedziny działalności statutowej.

Pożyczki, kredyty

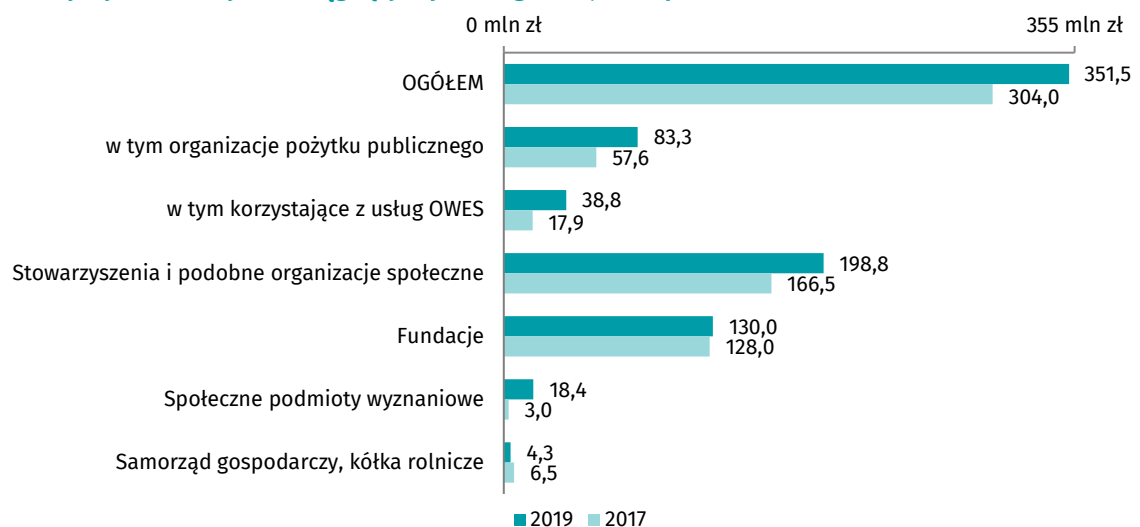
W 2019 r. pożyczkę lub kredyt zaciągnęło 1,7 tys. organizacji non-profit, tj. 1,9% ogółu badanej zbiorowości. Na tym tle wyróżniają się organizacje korzystające z usług OWES, wśród których na dodatkowe wsparcie finansowe zdecydowało się 5,6% organizacji. W porównaniu z 2017 r. odsetek organizacji posiadających pożyczkę lub kredyt zwiększył się o 0,5 p. proc. Największy wzrost odnotowano w grupie stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych (z 1,1% w 2017 r. do 1,6% w 2019 r.)

Wykres 19. Odsetek organizacji non-profit posiadających pożyczkę lub kredyt

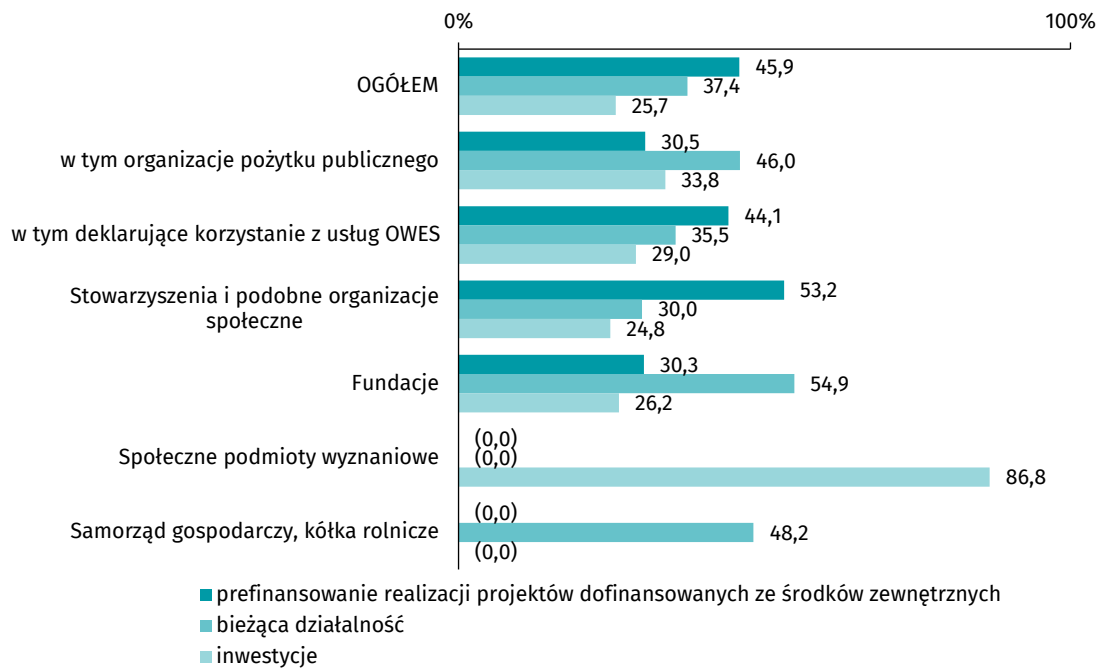
W 2019 r. suma pożyczek i kredytów zaciągniętych przez organizacje non-profit wyniosła 351,5 mln zł. W porównaniu z 2017 r. kwota ta wzrosła o 47,5 mln zł, a największy wzrost odnotowano wśród stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych (ze 166,5 mln zł w 2017 r. do prawie 200,0 mln zł w 2019 r.). Warto zaznaczyć, że w stosunku do 2017 r. społeczne podmioty wyznaniowe ponad 6-krotnie zwiększyły wartość zaciągniętych pożyczek i kredytów, a organizacje korzystające z usług OWES ponad 2-krotnie.

Wykres 20. Suma pożyczek i kredytów zaciągniętych przez organizacje non-profit

Ponad połowę łącznej sumy pożyczek i kredytów w 2019 r. stanowiły zobowiązania stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych (56,6%). Fundacje zadłużyły się na łączną kwotę 130,0 mln zł (37,0%), a zobowiązania społecznych podmiotów wyznaniowych oraz samorządu gospodarczego i kółek rolniczych stanowiły 6,5% całkowitej sumy zaciągniętych pożyczek i kredytów.

Wykres 21. Odsetek organizacji non-profit według celu przeznaczenia środków finansowych z pożyczki lub kredytu w 2019 r.^{a,b,c}

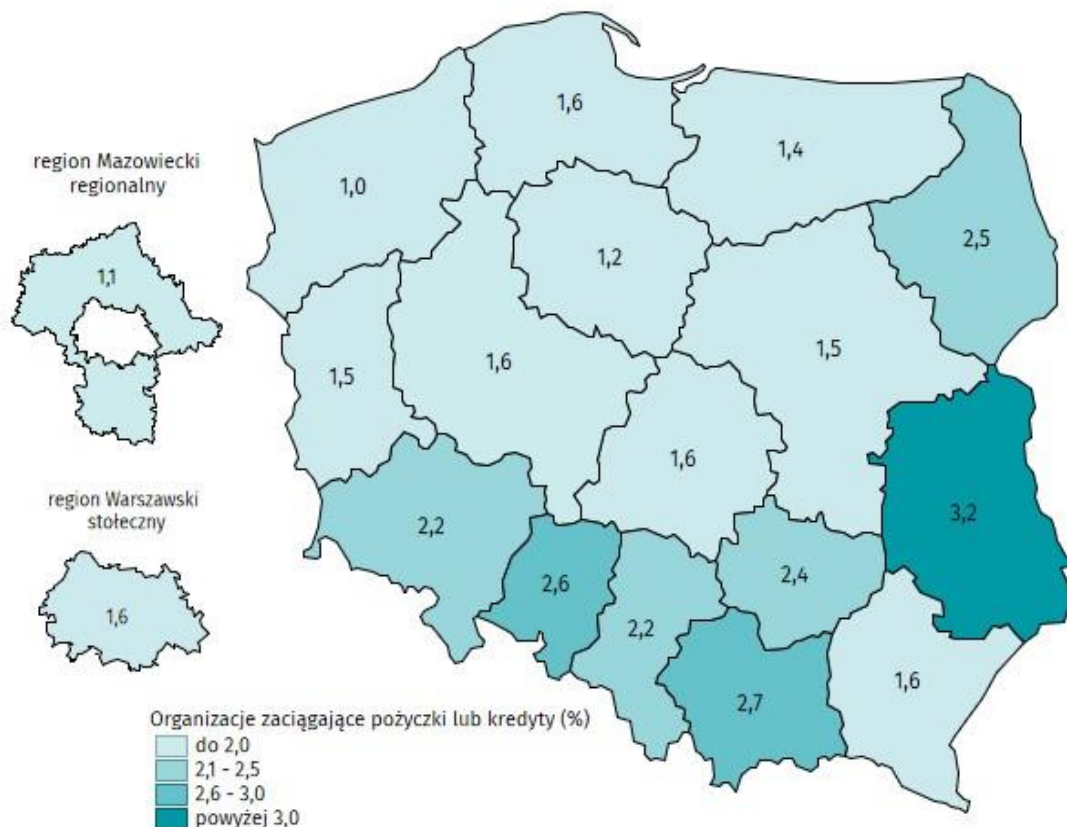

a Dane nie sumują się do 100,0% ze względu na możliwość wskazania więcej niż jednego celu przeznaczenia środków finansowych z pożyczki lub kredytu.

b (0,0) – zjawisko wystąpiło, ale liczebność jednostek mniejsza niż 11 lub liczebność jednostek w przedziale >10 i <50 i jednocześnie odsetek mniejszy niż 0,5%.

c Z uwagi na niski odsetek organizacji non-profit, które przeznaczyły środki z pożyczki lub kredytu na utworzenie nowych miejsc pracy (poniżej 1,0%), na wykresie nie wyszczególniono powyższego celu.

Mapa 5. Odsetek organizacji non-profit zaciągających pożyczki lub kredyty według województw i regionów w 2019 r.

Niespełna połowa organizacji non-profit przeznaczyła środki z pożyczki lub kredytu na prefinansowanie realizacji projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych (45,9%). Ponad 1/3 podmiotów (37,4%) wykorzystata je na opłacenie bieżącej działalności, a na ich zainwestowanie (zakup lub ulepszenie środków trwałych) zdecydowało się 25,7% organizacji. Niecały 1,0% podmiotów non-profit przeznaczył je na utworzenie nowych miejsc pracy. Warto zaznaczyć, że najwyższy odsetek organizacji przeznaczających środki na inwestycje wystąpił wśród społecznych podmiotów wyznaniowych (86,8%), a ponad połowa fundacji (54,9%) przeznaczyła środki z pożyczki lub kredytu na prowadzenie bieżącej działalności.

Najwyższy odsetek organizacji zaciągających pożyczki lub kredyty wystąpił w województwie lubelskim (3,2%). Warto zaznaczyć, że w 2017 r. odsetek ten wyniósł 0,8% i obok województwa wielkopolskiego (0,8%) był najniższy w całym kraju. W 2019 r. w większości województw udział organizacji posiadających tego rodzaju zobowiązania wahał się między 1,0% a 2,0%.

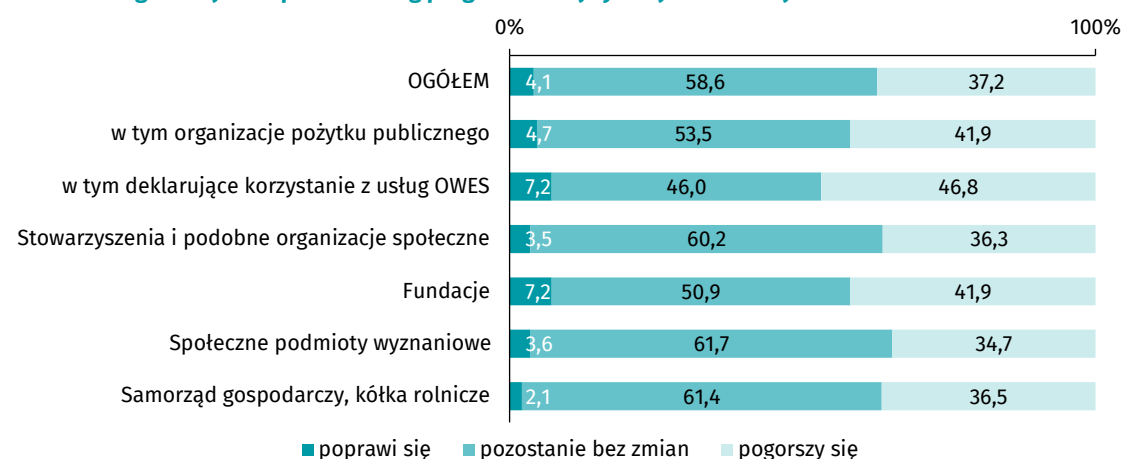
Prognozowana sytuacja finansowa w 2020 r.²

Badanie wśród organizacji non-profit przeprowadzono w okresie kwiecień-sierpień 2020 r., w trakcie trwania w Polsce stanu epidemii w związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2, zwanej COVID-19. W okresie tym ponad 1/3 organizacji non-profit przewidywała, że ich sytuacja finansowa pogorszy się w 2020 r. w porównaniu do 2019 r. (37,2%). Odsetek ten znacząco wzrósł w odniesieniu do prognoz z 2017 r., gdzie pogorszenia sytuacji finansowej w kolejnym roku spodziewało się 9,1% podmiotów.

Ponad połowa organizacji deklarowała, że ich sytuacja finansowa w 2020 r. pozostanie bez zmian (58,6%), a 4,1%, że poprawi się (w 2017 r. odsetki te wyniosły odpowiednio 72,7% oraz 18,2%).

Najczęściej na pogorszenie sytuacji finansowej w 2020 r. wskazywano wśród organizacji deklarujących korzystanie z usług OWES (46,8%), wśród których z kolei w trakcie pomiaru za 2017 r. w największym stopniu spodziewano się poprawy sytuacji finansowej w kolejnym roku (35,2%). Pogorszenia się sytuacji finansowej w 2020 r. oczekiwała również znacząca część organizacji pożytku publicznego i fundacji (po 41,9%), które w 2017 r. ponadprzeciętnie często deklarowały, że ich sytuacja finansowa w 2018 r. poprawi się (odpowiednio 22,7% i 27,9%).

Wykres 22. Struktura organizacji non-profit według prognozowanej sytuacji finansowej w 2020 r. w stosunku do 2019 r.

Odnotowano ujemne wartości wskaźnika³ przewidywanej sytuacji finansowej we wszystkich rodzajach organizacji non-profit, co świadczy o złej koniunkturze w tym obszarze. Dla porównania w 2017 r. prawie wszystkie podmioty charakteryzowały się dodatnią wartością wskaźnika.

² Zagadnienia związane z prognozowaną sytuacją finansową oraz prognozowanym zatrudnieniem w 2020 r. omówione zostały również w informacji sygnałnej *Organizacje non-profit w czasie epidemii COVID-19 (marzec – sierpień 2020)* dostępnej na stronie internetowej GUS <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/gospodarka-spooleczna-wolontariat/gospodarka-spooleczna-trzeci-sektor/organizacje-non-profit-w-czasie-epidemii-covid-19-marzec-sierpien-2020,20,1.html>

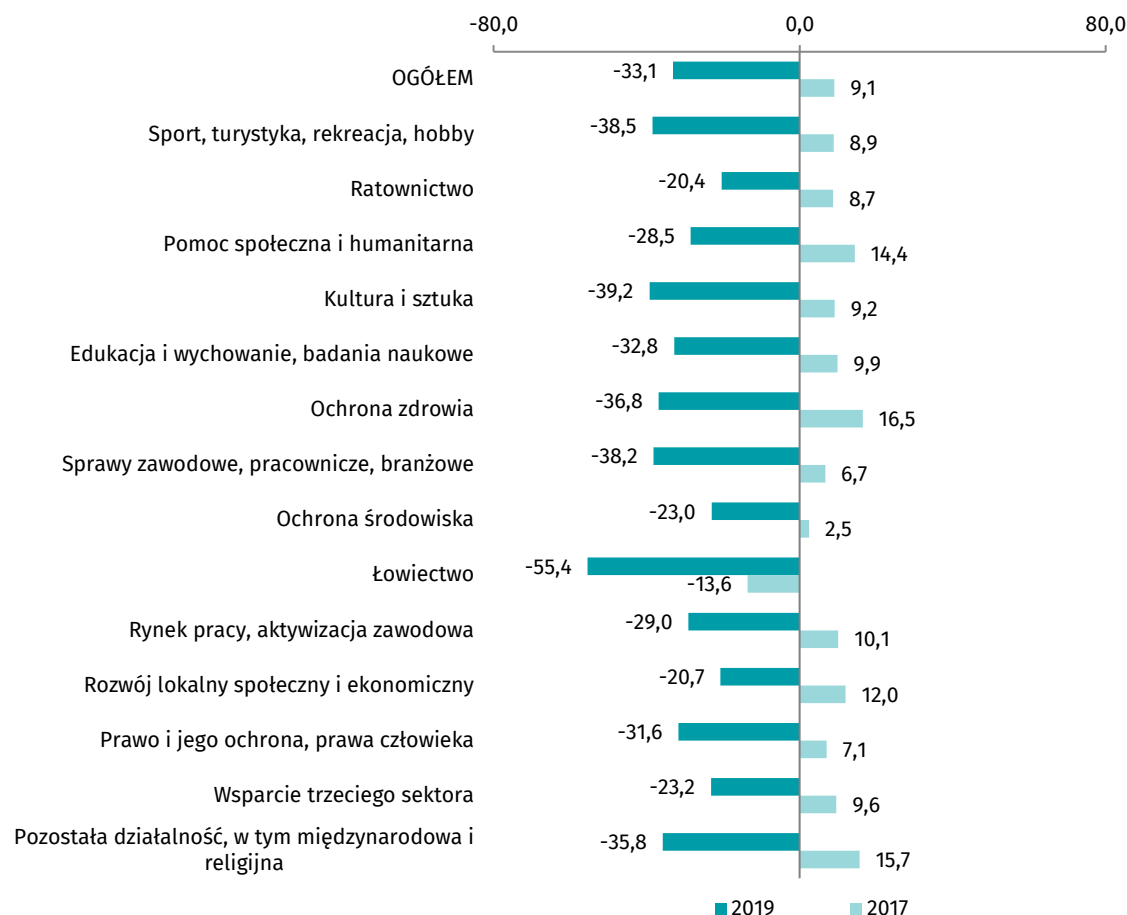
³ Wskaźnik przewidywanej sytuacji finansowej oraz wskaźnik przewidywanego zatrudnienia liczone są jako saldo (różnica) między procentem podmiotów wybierających korzystny z punktu widzenia podmiotu wariant odpowiedzi a procentem jednostek

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej przez organizację działalności, najniższą wartość wskaźnika przewidywanej sytuacji finansowej odnotowano w 2019 r. wśród podmiotów prowadzących zarówno odpłatną działalność statutową, jak i działalność gospodarczą (minus 56,9). Dla porównania w 2017 r. ta grupa organizacji charakteryzowała się najwyższą koniunkturą, a wartość wskaźnika była dodatnia i wyniosła plus 17,9.

Wskaźnik przewidywanej sytuacji finansowej osiągnął również ujemną wartość w 2019 r. w grupie organizacji prowadzących wyłącznie nieodpłatną działalność statutową (minus 26,2). Ich sytuacja była jednak nieco lepsza niż organizacji prowadzących odpłatną działalność statutową i działalność gospodarczą. W organizacjach prowadzących wyłącznie nieodpłatną działalność statutową 65,8% prognozowało, że w 2020 r. ich sytuacja finansowa pozostanie bez zmian. Z kolei wśród podmiotów pozyskujących środki poprzez zarówno odpłatną działalność statutową, jak i działalność gospodarczą aż 60,9% spodziewało się pogorszenia sytuacji finansowej w 2020 r.

Ponadprzeciętnie niski poziom koniunktury odnotowano w 2019 r. wśród organizacji zajmujących się łowiectwem (minus 55,4). Organizacje te charakteryzowały się jednak ujemną wartością wskaźnika przewidywanej sytuacji finansowej również w 2017 r.

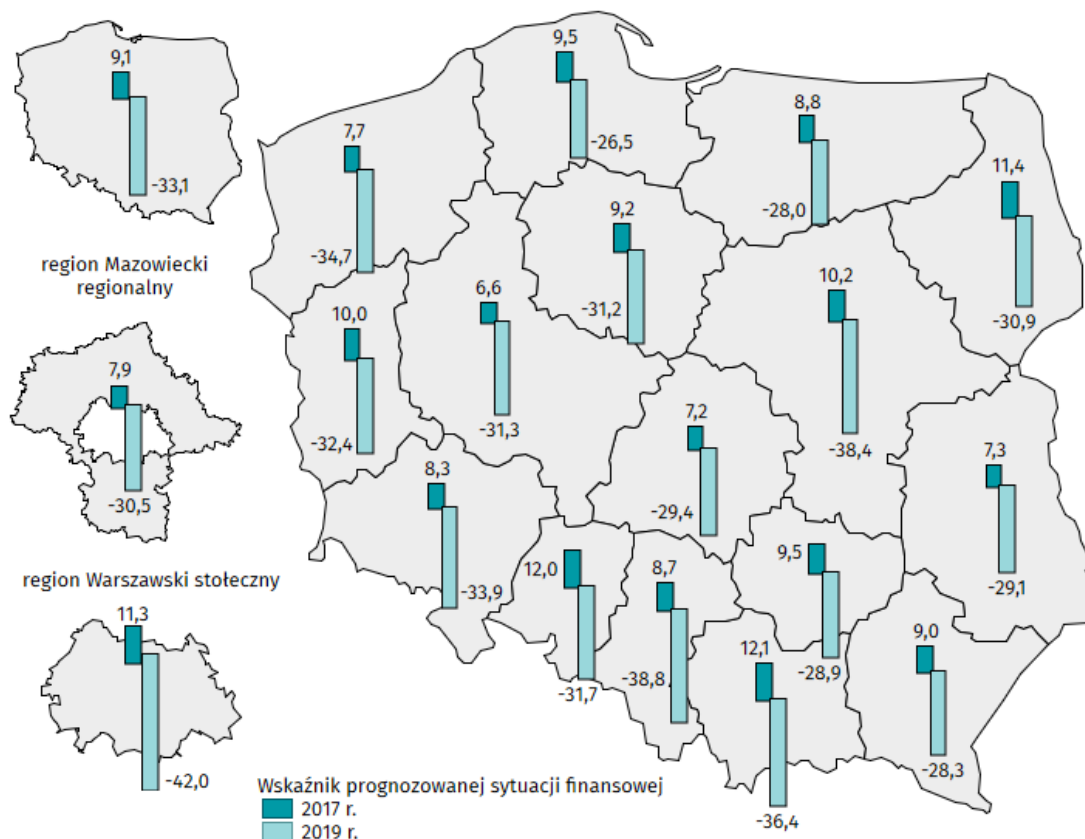
Wykres 23. Wskaźnik przewidywanej sytuacji finansowej w organizacjach non-profit w kolejnym roku według głównej dziedziny działalności

Istotne obniżenie koniunktury w 2019 r. dotyczyło także podmiotów, które w 2017 r. charakteryzowały się najwyższymi wartościami wskaźnika przewidywanej sytuacji finansowej. Przykładowo w organizacjach zajmujących się ochroną zdrowia w 2019 r. wskaźnik wyniósł minus 36,8, a 2017 r. – plus 16,5. Zbliżona sytuacja dotyczyła podmiotów prowadzących pozostałą działalność, w tym międzynarodową i religijną w 2019 r. (odpowiednio minus 35,8 oraz plus 15,7).

Nieco mniejszy spadek koniunktury w zakresie sytuacji finansowej dotyczył w 2019 r. organizacji zajmujących się ratownictwem (minus 20,4), rozwojem lokalnym, ekonomicznym lub społecznym (minus 20,7) lub ochroną środowiska (minus 23,0).

Mapa 6. Wskaźnik przewidywanej sytuacji finansowej w organizacjach non-profit w kolejnym roku według województw i regionów

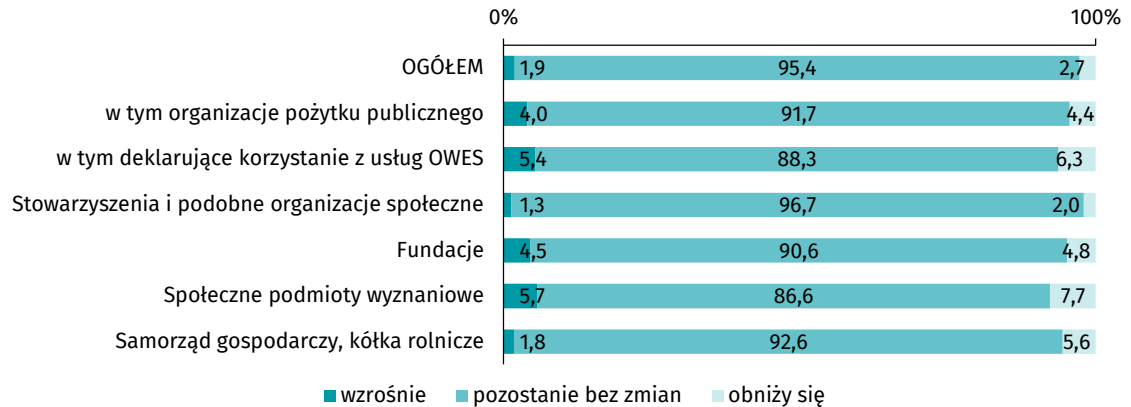
Wskaźnik przewidywanej sytuacji finansowej przyjmował w 2019 r. ujemne wartości we wszystkich województwach, podczas gdy w 2017 r. wszędzie odnotowano wartości dodatnie. Najniższy poziom wskaźnika wystąpił w województwie śląskim (minus 38,8), a następnie w województwie mazowieckim (minus 38,4), głównie za sprawą organizacji z regionu warszawskiego (minus 42,0). Na tym tle nieco lepiej wypadało województwo pomorskie (minus 26,5), warmińsko-mazurskie (minus 28,0), czy podkarpackie (minus 28,3).

Prognozowane zatrudnienie w 2020 r.

Deklaracje organizacji non-profit wskazują również na zmniejszenie się koniunktury w zakresie zatrudnienia w 2020 r. w stosunku do 2019 r. Niespełna 1,9% podmiotów zadeklarowało, że zatrudnienie w organizacji wzrośnie, a 2,7% przewidywało zmniejszenie liczby osób pracujących. Dla porównania w 2017 r. odsetki te wyniosły odpowiednio 4,9% i 1,3%.

Znaczące zmiany w postrzeganiu sytuacji pod względem zatrudnienia między pomiarem za 2017 r. a pomiarem za 2019 r. wystąpiły w przypadku organizacji korzystających z usług OWES. W 2017 r. w tej grupie podmiotów 17,4% deklarowało, że w kolejnym roku poziom zatrudnienia w organizacji wzrośnie. W 2019 r. udział ten zmniejszył się do 5,4%, a częściej prognozowano obniżenie zatrudnienia (6,3%).

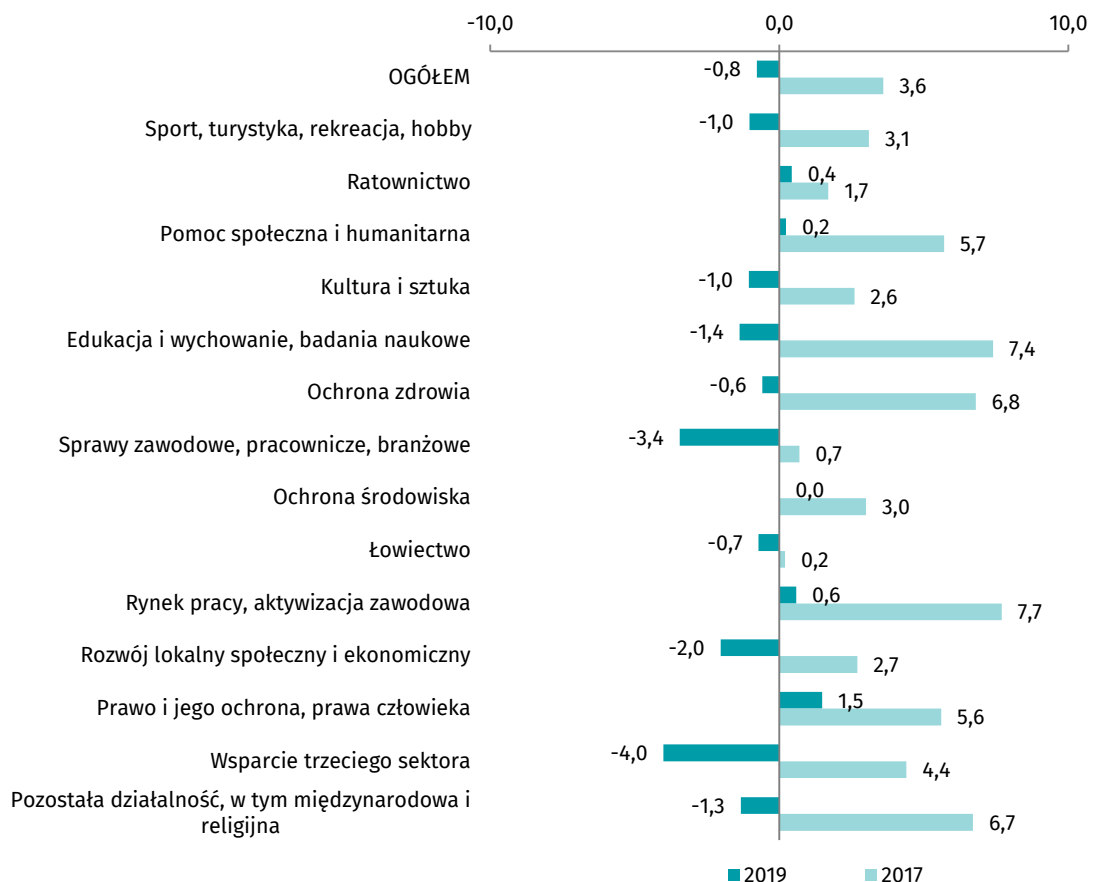
Wykres 23. Struktura organizacji non-profit według prognozowanego zatrudnienia w 2020 r. w stosunku do 2019 r.

Wskaźnik przewidywanego zatrudnienia w 2019 r. również przyjmował głównie wartości ujemne, biorąc pod uwagę rodzaj organizacji, główną dziedzinę działalności czy rodzaj prowadzonej działalności. W 2017 r. wypowiedziano się bardziej optymistycznie na temat prognozowanego zatrudnienia, gdyż wskaźnik przyjmował w większości przypadków wartości dodatnie.

Wśród organizacji prowadzących zarówno odpłatną działalność statutową, jak i działalność gospodarczą wskaźnik przewidywanego zatrudnienia osiągnął wartość minus 4,7, podczas gdy w tej samej grupie w 2017 r. było to plus 6,7. Dla porównania w organizacjach prowadzących wyłącznie nieodpłatną działalność statutową wartości te wyniosły odpowiednio minus 0,4 oraz plus 3,1.

Wykres 24. Wskaźnik przewidywanego zatrudnienia w organizacjach non-profit w kolejnym roku według głównej dziedziny działalności

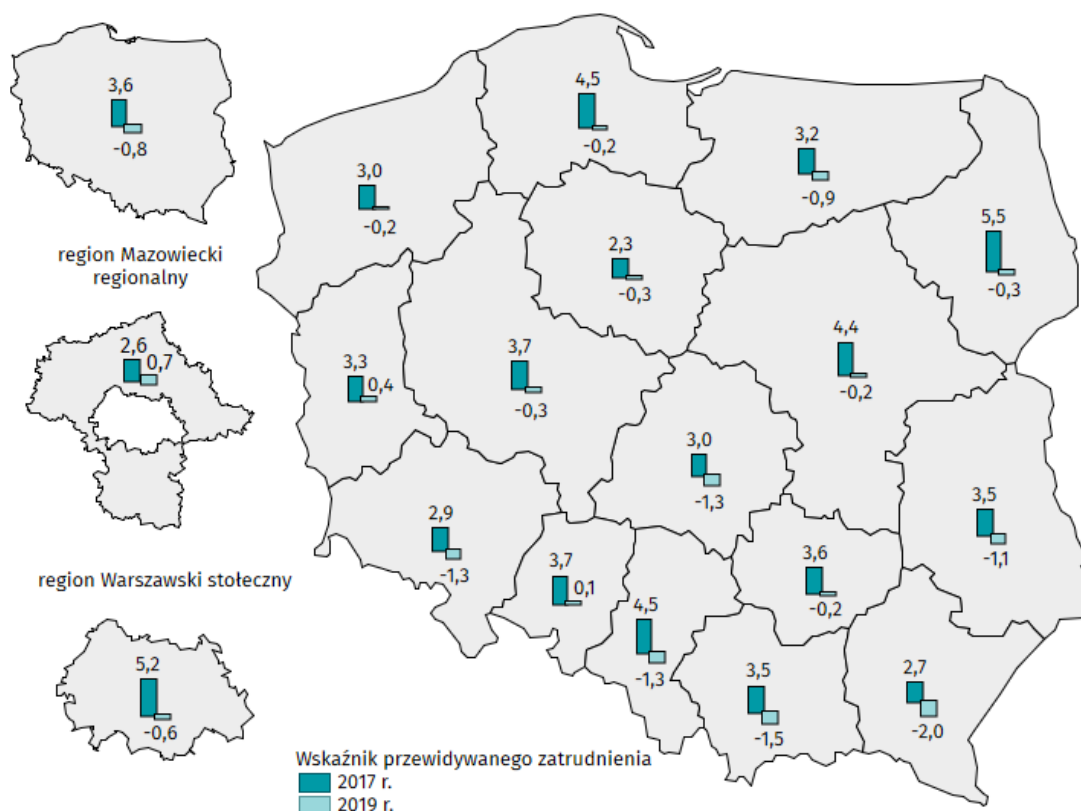

Ponadprzeciętnie niski poziom koniunktury w zakresie przewidywanego zatrudnienia wystąpił w 2019 r. wśród organizacji zajmujących się wsparciem trzeciego sektora (minus 4,0) oraz sprawami zawodowymi, pracowniczymi lub branżowymi (minus 3,4). Z kolei dodatnie wartości wskaźnika

przewidywanego zatrudnienia odnotowano w 2019 r. w grupie podmiotów działających w zakresie prawa i jego ochrony lub praw człowieka (plus 1,5), rynku pracy lub aktywizacji zawodowej (plus 0,6), ratownictwa (plus 0,4), czy pomocy społecznej i humanitarnej (plus 0,2).

Dodatnią wartość wskaźnika przewidywanego zatrudnienia w 2019 r. odnotowano w dwóch województwach: lubuskim (plus 0,4) oraz opolskim (plus 0,1), a także w regionie mazowieckim regionalnym (plus 0,7). Dla porównania w 2017 r. we wszystkich województwach wartość wskaźnika była dodatnia. Najniższy poziom wskaźnika przewidywanego zatrudnienia w 2019 r. wystąpił w województwie podkarpackim (minus 2,0). Województwo to charakteryzowało się również niższą niż przeciętna koniunkturą w 2017 r. (plus 2,7).

Mapa 7. Wskaźnik przewidywanego zatrudnienia w organizacjach non-profit w kolejnym roku według województw i regionów

Informacja metodologiczna

Badanie zrealizowano w ramach projektu partnerskiego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz Głównego Urzędu Statystycznego pt. *Zintegrowany System Monitorowania Sektora Ekonomii Społecznej* współfinansowanego ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Do opracowania notatki zostały wykorzystane dane zebrane w ramach badania pilotażowego na formularzu SOF-5ES (*Załącznik do sprawozdania SOF-5 na potrzeby monitorowania rozwoju sektora ekonomii społecznej*), zrealizowanego przez pracowników Urzędu Statystycznego w Krakowie jako moduł do badania GUS pt. *Współpraca, zarządzanie i działalność informacyjna wybranych organizacji non-profit przy użyciu formularza SOF-5 (Sprawozdanie o współpracy, zarządzaniu i działalności informacyjnej wybranych organizacji non-profit)*.

Badanie miało charakter panelowy, a w jego kartotece znalazły się jednostki z kartoteki SOF-1 (*Sprawozdanie z działalności fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych*) i SOF-4s

(Sprawozdanie z działalności samorządu gospodarczego i zawodowego), które za 2018 r. złożyły sprawozdania. Ze względu na to, że kartoteka do badania SOF-5 za 2019 r. została stworzona na podstawie kartoteki SOF-1 i SOF-4s za 2018 r., do uogólnienia wyników konieczne było uwzględnienie zmian w operacje, które nastąpiły pomiędzy edycjami badań. Do tego celu wykorzystano dane z Bazy Jednostek Statystycznych według stanu na 31 grudnia 2019 r. oraz dane ZUS.

Do zbioru wynikowego zostały skonstruowane wagi, które umożliwiły uogólnienie pozyskanych danych na całą populację aktywnych jednostek. Badanie na *Załączniku do sprawozdania SOF-5 na potrzeby monitorowania rozwoju sektora ekonomii społecznej* miało charakter dobrowolny i nie wszystkie jednostki, które wypełniły sprawozdanie SOF-5 wzięły w nim udział. W związku z tym wagi zostały przygotowane osobno dla jednostek, które wypełniły sprawozdanie SOF-5 i załącznik SOF-5ES. Wypełnione sprawozdanie SOF-5 za 2019 r. przestało łącznie 20,7 tys. organizacji objętych badaniem (88,3%), a SOF-5ES – 20,4 tys. jednostek (87,2%)⁴. Brak aktywności w 2019 r. zadeklarowało 0,9 tys. podmiotów (3,8%). Udziału w badaniu na sprawozdaniu SOF-5 odmówiło 1,6 tys. organizacji (7,0%), a SOF-5ES – 1,9 tys. jednostek (8,2%). Nie udało się nawiązać kontaktu z 0,2 tys. podmiotów non-profit (0,7%). Dane zostały zbierane przez Urząd Statystyczny w Krakowie w formie elektronicznej przez Portal Sprawozdawczy GUS oraz za pomocą formularzy papierowych.

⁴ W 2017 r. badaniem na formularzu SOF-5 objęto 26,7 tys. organizacji non-profit. Wypełnione sprawozdanie SOF-5 przestało 91,9% jednostek, a załącznik SOF-5ES 89,8%. Odmowę udziału w badaniu na formularzu SOF-5 zgłosiło 3,7% organizacji non-profit. W przypadku załącznika SOF-5ES odsetek takich jednostek wyniósł 5,8%.